

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVE"
 Elms du skyliu sąvartėj: Utarninke ir Pėstnyčioj
 Lietuvių Kooperatyvika Spaudos Bendorva

PRENUMERATA METAMS:	
Amerikoje.....	\$2.00
Kanadoje ir užrubėnuose.....	3.50
PUSIA METU:	
Amerikoje.....	\$1.00
Kanadoje ir užrubėnuose.....	1.75

Aparatinių kainos ant užklausimo
"LAISVE"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVE"
 Published by
 The Lithuanian Co-operative Pub. Society (Inc.)
 Every Tuesday and Friday at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:	
In the United States.....	\$2.00
To Foreign Countries.....	3.50

Advertising rates on application.
 All communications should be addressed to:
"LAISVE"
 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 13.

Telefonas 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 12 Vasario (February), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint.

V Metas

NUŽUDYTA KUNIGAS ŽEBRYS IR JO GASPADINĖ.

New Britain tragedija
 sujūdino visuomenę.

New Britain, Conn. — Utarninke per pietus, 9 d. Vasario, "Laisve" per telefoną pranešė iš New Britain, Conn., apie nužudymą kun. Juozapo Žebrio ir jo gospadinės Jievos Gilman.

Vėliaus mes gavome daugiau pranešimų ir iškarpy iš dienraščio "New Britain Herald".

Užmušimas įvyko lietuvių parapijos name, naktį iš pamedžio į utarninką. Valanda užmušimo dar tikrai nėra nustatyta. Apie užmušimą sužinota apie devintą val. iš ryto, utarninke. Pirmiausia apie tai sužinojo parapijinės mokyklos mokytoja Miss O. na Gulauskitė ir kaimynka Mrs. Frederick O. Schneider, kuri gyvena čia jau, sale parapijos namo. Visos parapijos namo durys buvo uždarytos. Tuomet joms, po ilgo vargo, pavyko įeiti per sklepa. Įeiti joms pagelbėjo mokyklos vaikas, ilindęs per langą ir atidaręs sklėpo duris. Užlipusios augstyn juodvi atrado baisy pavėkslą. Tuoj pribuvo ir policija.

Kunigo Žebrio lavonas gulėjo seklyčioj. Į jį netik buvo paleista kulky pačion širdin, bet ant kaklo užnarinta virvė, kad pasmaugus savo auką. Tuomet pradėjo žieskoti gospadinės, kurią New Britain lietuvių paprastai vadindavo Jievue. Jos lavonas rasta ant virsaus, kambarėly, vadiname "attic". Visur buvo kraujo pėdsakai. Ji buvo taip pat pasmaugta. Ant jos dešiniojos rankos buvo žymi žaizda. Yra ženkly, kad gospadinė nepasidavė geruoju žmogžudžiam ar žmogžudžiui. Jos kūnas parantektas ant grindų, sukos nulėkusios toliau.

Pribuvus policijai, detektyvams ir medikaliskam examinatoriui, prisirinko čia jau ir didelė žmonių minia, bet įsileido tik tuos, kurie turėjo oficiališką reikalą. Žinia, žaibo greitumu, išspalino po visą miestą.

Parapijos namas turi aštuonis kambarius. Visur buvo didžiausia betvarkė. Viskas buvo išmėtyta, parigriauta. Net knygy spintos išplėsta ir daugybė popierių išmesta ant grindų. Tas duoda pamato detektyvams spėti, kad užmušimas įvyko plėšimo tikslu. Apie kuniga ejo šneka, kad jisai turis daug pinigų, nes buvo skilpus, kaip tvirtina daugelis vietinių lietuvių.

Pažymėtina, kad kunigas ir gospadinė abudu buvo apsirėdę. Viršutiniams kambarėly ant dulktėjos aslos žymios pėdsakos, kurios, mažu, duos pamato surasti užmušėjus.

Daug liūdinukų pasakoja, kad bažnyčioje per visą naktį degė žiburai, nors paprastai, jie užgesinami.

Tilas Fred Ward, gyvenantis ant Church St., taip apie 11:30 val. naktį girdėjęs kelis šūvinius. Jisai pašokęs nuo lovos, bet paskui sąuđymas pasibaigė ir jisai nusiramino.

Detektyvas Bamforth, užklaustas, ką manas apie žmogžudystę, pasakė, jog čia buvo plėšimas. Žmogžud-

Užmuštojo kunigo J. Zebrio fotografija.

dziai įleista per fronto duris. Detektyvai dabar tyrinėja kunigo laiškus.

Abelnai, kaip sako "New Britain Herald", šnekų yra labai daug, bet pėdsakų labai mažai. Kun. Žebrio kambary rasta penki tūsti patronai nuo revolverio 32 kalibro. Kitame kambari rasta revolverio, peilio ar kokių nors kito ginklo nesurasta. Tas viskas labai apunkina tyrinėjimą.

Kalbama, kad Žebrys gaves gana daug grąsinančių laišku, kur buvo reikalauta iš jo pinigų, bet tai buvo jau pusėtina seniai, prieš kelis metus. Kunigas ant to neatkreipė atydos ir net pasijuokė iš sakyklos.

Nužudytoji Jieva gyveno su kunigu apie 15 metų. Ji turėjo jau suvirš 40 metų.

Kunigas Žebrys turėjo jau per 50 metų amžiaus ir gyveno New Britaine nuo 1895 metų. Seniau kunigas turėjęs barnių su parapijos komitetu, bet pastaruojų laikų barnių kaip ir nebuvo.

PIRMI PĖDSAKAI.

Seredoj po pietų, 10 d. vas., "Laisve" atėjo pranešimas iš New Britain, jog ten plačiai kalbama, kad kuniga Žebri ir jo gospadinė nužudę tris užmaskuoti (uždėję kaukes) žmonės. Pamata tam manymui davė Kazys Kanopka, gyvenas po N44 Williams St. Nedėlios vakare, apie 9 val. Kanopka, kaip jisai praneša policijai, atėjęs pas kuniga Žebri prašyti, kad eity su juo pas jo vaiką. Kanopka rado kuniga baisyai nusigandusį. Visai trumpai prieš Kanopkos atsilankymą kas tai paskambino skambutį. Žebrys pažiūrėjęs per langą ir pamatęs tris ypatus, užsimovusias kaukes. Viena iš jų pasakė norinti gauti šliubą. Kunigas patėmyjo, kad tarpe jų nėra moters. Tuomet jie spruko šalin. Kunigas labai išsigando ir pasakė Kanopkai negalys su juo eiti, nes bijasis už savo gyvastį.

Tai tiek tuo tarpu turime žinių apie tą baisyą New Britaine tragedija.

STREIKIERIŲ MOTERIS.

Roosevelt, N. J., 9 d. vasario.—Anksti rytą streikierių moteris, skaičiuje apie 100, susirinko ties vartais dirbtuvės Liebig ir laukė, kol ateis streiklauziai, kurie sutiko jau dirbti toje dirbtinių traukų dirbtuvėje už \$1.80 į dieną. Tuomet streikierių moteris, visu minia, nužygiavo prieš juos ir pražumuo pradėjo prašyti liauties streiklauziavus. Streiklauziai tapo perkalkėti. Visi jie, išėmus tik tris, grįžo namo. Vienas iš užaušėlių streiklauzių, pagriebęs kasteta, varu norėjo prasmūsti dirbtuvėn. Jam, betgi, nepavyko taip pasielgti. Prasdėjo muštynės.

Kapitalistiški laikraščiai praneša, kad streikas jau baigiasi. Jų pranešimams negalima jau šventai tikėti.

SAKO, ESA GERI LAIKAI.

Plieno trusto prezidentas, James A. Farrel, kalbėdamas laike didelės puotos Pittsburgje, pasakė, jog dabar laikai yra geri.

Tikras begėdis! Ir visi tie ponai taip šneka, jog laikai yra labai geri.

ATEIVYSTĖ NUPUOLĖ.

Washington, D. C. — Ateivių biuras išleido atskaitą, kiek pribuvo ateivių į Suvienytas Valstijas gruodžio mėnesį, 1914 metų. Išviso imigrantų pribuvo 20,994; tuotarpu užpėreitais metais gruodžio mėnesį imigrantų pribuvo 95,387.

Per šešis mėnesius pėreity metų ateivių Amerikon pribuvo 204,884. Per šešis gi mėnesius užpėreity metų ateivių pribuvo 734,869.

VANDENS SPĖKOS TRUSTAS.

Jeigu Senate pėresis Shieldso billius, tuomet Suvienytose Valstijose mes turėsimės galingiausią vandens spēkos trustą, kuris bus galingesnis ir už Standard Oil Comp.

DAKTARAI STREIKUOJA.

Dallas, Texas.—St. Paul ligonbuty sustreikavo 36 daktarai, kurie reikalauja prāšalinimo vieno iš daktarų už nemoraliską pasielgimą.

SUVALKIJAI GRESIA PAVOJUS. VOKIEČIAI PRAKIŠO TIES VARŠAVA.

PRŪSŲ LIETUVOJ.

Prūsų Lietuva vėl pradeda įgyti svarbos karės operacijų žvilgsniu. Rusų pasiėkimai Prūsuoje, ypač mūsųose ties Palkalniu ir šale Tilžės, privertė vokiečius traukti Prūsų Lietuvon vis daugiau naujų spēkų.

Is Petrogrado nuolat pranešama, jog vokiečiai gabenavo savo kareivius is Varšavos apygardų į Prūsų Lietuvą. Vokiečių atakos aplink Varšavos fortus lyg ir apsiėtojo. Vokiečiai nuilsio ir ilsisi, užtat Prūsų Lietuvoj prasideda vis didesnis kariškav veiklumas.

Rusai tvirtina, jog vokiečių feldmaršalas von Hindenburg vėl mėgins padaryti ant rusų generaliską ataką tarpe Tilžės ir Isručio (Instenburgo). Sako, jog ir patsai kaizeris pribuvo į Prūsų Lietuvą.

Siuomi laiku apie naujus mūsų Prūsų Lietuvoj nėra žinių. Tiktai vokiečiai praneša apie smulkus laimėjimus, neįvardindami betgi vietų, kur tie laimėjimai įvyko.

Siaip ar taip, greitai laiku galima laukti is Prūsų Lietuvos labai svarbių žinių. Jeigu vokiečiams išties pavyks sutraukti ten dideles spēkas—tai jie mėgins, kaip ir rugsėjo pradžioje, išvyti rusus is Prūsų. Tuomet Suvalkų gubernijai vėl gręstų didžiausias pavojus.

Apie tai, kaip smarkiai vokiečiai gabenavo savo kareivius nuo Varšavos į Prūsų Lietuvą, parodo nors ir šitas faktas: 30,000 automobilių gabenavo kareivius per Thorung liūkui Gumbinės ir Tilžės. Rusų generaliskās štabas tvirtina, kad vokiečiai mano sutraukti Prūsų Lietuvon 600,000 kareivių.

PO VARŠAVA PRALAIMĖTA.

Tai jau faktas, kad paskutiniai azartiški vokiečių žygiai po Varšava tapo pralaimėti. Ties Boržimovu vokiečiai nustojo užmuštus ir sužeistais 27,000 kareivių.

Po paskutinių mūsų ties Rawka ir Bzura, kaip tvirtina Petrograde, vokiečių mėginimas prisiartinti prie Varšavos—nepavyko.

Ties Bolimovu vokiečiai apėleido net savo pozicijas ir nustojo daug artilerijos.

Netoli Vola Szidlovska rusai atmušė vokiečius ir mūsų pasibaigė rusų laimėjimu.

Mūsųje ties Gumine vokiečiai nustojo 11,000 kareivių sužeistais ir užmuštais.

Ligšiol dar sunku apčiuoti, kiek kuri pusė nustojo kareivių. Vokiečiai žmonių negailėjo, betgi tiklo neatšiekė. Užtat, dabar jie mano atsigtuoti Prūsuoje.

Is Berlyno apie pralaimėjimus žinių nėra. Berlynas tyli. Tai reiškia, jog naujienos blogos ir nėra kuom pasigtirti.

KAS PIRMAUSIA BADU MIRS?

Anglija su Francija nutarė badu numarinti Vokietiją, neprileisdamos jokio laivo, vežančio duoną.

Vokiečių laikraštis "Koelnishe Zeitung" ant to atsako:

TURKAI PRANESA APIE LAIMEJIMA.

Turkų generalis štabas praneša, jog Turkijos kariūnėnei pavyko pėreiti Suez kanalą.

BOMBARDAVO RUSIJOS MIESTA.

Turkų kreiseris "Midirli" (seniau vokiečių "Breslau") bombardavo Rusijos uosta, Krymo pajury. Bombardavimu pagadinta keli namai ir vienas žymus hotelis. Rusai, atsilygindami už tą bombardavimą, užpuolė ant Turkijos uosto Trebizondo (Mažojoj Azijoj).

APIE BELAISVIUS VOKIETIJOJ.

Is Amsterdamo praneša, kad belaisviai Vokietijoje skiriami laukų darbamams dirbti. Berlyno dienraštis "Telegraph" praneša, kad belaisviai bus paskirstyti į kuopas po 80—100 žmonių ir atiduodami dvarponiams. Dvarponiai turi duoti belaisviams maistą, guolį ir 10 fenigų į dieną įvairioms išlaidoms.

Sita priemonė įvedama, kad davus progą vokiečių žemvaldžiams už pigiausius iškasčius apdirbti laukus ir surinkti derliū.

Jie, tie ponai, gali laukti didelio profito.

ANT DUNOJUS EINA MŪŠIAI.

Austrai vėl nori persikelti per Dunojį į Serbiją, bet jiems kaip nesiseka, taip nesiseka.

Ant Dunojaus vėl buvo smarkūs mūšiai, bet austrai neįjiegė persikelti.

TIKTAI SU TIKIETU GAUS DUONOS.

Berlyne tiktaisi su tam tikrais tikietais galima bus gauti duonos nusipirkti. Kas savaitę išleis apie 4 milijonus duonos tikietų.

Berlyno duonkėpiai sutiko pardavinėti taip vadinamą karišką duoną po 22½ centų už du kilogramu (4.40 svarų).

PASKOLINO BULGARIJAI PINIGŲ.

Kuopa Berlyno, Viennos ir Budapešto bankierių paskolino Bulgrijai 30 milijonų dolerių.

Tai padaryta tuo tikslu, kad tik patraukus savo puse Bulgariją.

VOKIEČIŲ LAIVYNAS RUOŠIASI VEIKTI.

Vokiečių laivyno stovyklų Dancige, Baltijos jūroje, eina koks tai priruošiamasis darbas. Matomai, laivynas rengiasi žygin.

Is Dancigo uždrausta siuntinėti kokias nors telegramas.

NORI PROTESTUOTI PRIEŠ VOKIETIJA.

Prieš Vokietijos paskelbimą, jog ir neutrališkų šalių laivams gresia pavojus plaukioti aplink Angliją, nes ir neutrališkai laivai gali būti nuskandinti—daugelis neutrališkų šalių rengiasi bendrai protestuoti prieš Vokietiją.

Graikija jau užprotestavo. Ji pasisakė neatreipsianti atydos ant Vokietijos grāsinimų. Suvienytos Valstijos, Svedija, Olandija ir Norvegija taip pat mano užprotestuoti.

Suv. Valstijoms reikia dar užprotestuoti prieš Angliją, kurios laivas "Lusitania" pavartojo Suv. Valstijų vėliavą. Mat, manė, kad tuomi geriau išsisaugos nuo vokiečių povandeninių valtelių. Vokietijoj didžiausias pasipiktinimas is Anglijos pasielgimo.

Dabar Vokietija aiškinasi, jog nenorėjusi pakenkti neutrališkų šalių laivams. Ji norinti tik sunaikinti Anglijos prekybos laivyną.

ja balsavo apie K.Liebknechto prāšalinimą is partijos, tai už prāšalinimą paduota 65 balsai, prieš—26.

Sitam pranešimui negalima taip jau visiškai patikėti nors ir dėlto, kad reichstago frakcija negalėjusi prāšalinti K. Liebknechto is partijos. Ji galėjo prāšalinti jį tik is reichstago frakcijos tarpo.

Prūsijos seime, kuomet atžagareivių vadas Heyderbrand kalbėjo apie tautos vienybę, K. Liebknecht perkirto jį ir pasakė, kad tasai ponas neturis teisės kalbėti varde visos tautos. Seime is tos priežasties kilęs sumišimas.

LIETUVIAI DARBINKAI TAISYS KAPUS.

Vilniaus "Viltis" praneša: 100 lietuvių darbininkų išsiusta is Marijampolės į Kybartus taisyti kapus kritusių kareivių.

Daugelį kapų reikės išnauju perkast, kadangi lavonai palaidoti labai negiliai ir gresia pavojus užkrečiamųjų ligų, ypač atėjus pavasariumi. Ta pati "Viltis" praneša, kad valdžia reikalauja 3,000 darbininkų apkasams taisyti aplink Kazlų Rūdą, Suvalkų gubernijoj.

MŪŠIAI KARPATUOSE.

Apie mūsų Karpatuose praneša kaip rusai, taip ir austrai. Ir vieni ir kiti grieriasi laimėjė.

Ypač eiriasi rusai, kurie būk tai Karpatuose sumušė vokiečius.

Didžiausi mūšiai įvykę ties Baligrad, kuris randasi 30 mylių nuo Sanok, Galicijoj.

Reikės, betgi, nors kelias dienas palaukti, kol galutinai paaiškės, kas laimėjo Karpatų mūšiuose. Ligšiol būtų dar peranksti apie tai spręsti.

ANGLAI IR VĖL VARTOJU SUVIENYTŲ VALSTIŲ VĖLIAVĄ.

Pasažieriai Cunard linijos laivo "Orduņa", kuris ką tik pribuvo New Yorkan, tvirtina, kad tasai laivas, eidamas Airijos jūra, naudojosi Amerikos vėliava, kad ant jo neužpultų Vokietijos povandeninės valtėlės.

RUSIJOS PREKYBA TURI DIDŽIAUSIŲ NUOSTOLIŲ.

Anglijos kancleris Lloyd George pasikalbėjime su laikraščiu korespondentais pripažino, kad Rusija baisyai nukencia nuo šios karės. Užsieninė Rusijos prekyba kaip ir pasiliovė. Archangelsko uostas užšala, per Dardanelus kelias uždarytas.

Lloyd George pripažino, kad Rusijos finansai esą baisyiausiai suirime. Tiktai sutvarkius Rusijos prekybą, galima sutvarkyti ir pačius finansus.

REIKALAUJA KARĖS.

Bėgyje pastaruojų dešimties dienu 2,000 įvairių Italijos draugijų išnešė rezoliucijas, reikalaujančias, kad Italija prisidėtų prie karės prieš Austriją ir Vokietiją.

Prūsijos kariūnėnei pavyko pėreiti Suez kanalą.

Prūsijos kariūnėnei pavyko pėreiti Suez kanalą.

LIETUVIAI DARBINKAI TAISYS KAPUS.

Vilniaus "Viltis" praneša: 100 lietuvių darbininkų išsiusta is Marijampolės į Kybartus taisyti kapus kritusių kareivių.

MŪŠIAI KARPATUOSE.

Apie mūsų Karpatuose praneša kaip rusai, taip ir austrai. Ir vieni ir kiti grieriasi laimėjė.

ANGLAI IR VĖL VARTOJU SUVIENYTŲ VALSTIŲ VĖLIAVĄ.

Pasažieriai Cunard linijos laivo "Orduņa", kuris ką tik pribuvo New Yorkan, tvirtina, kad tasai laivas, eidamas Airijos jūra, naudojosi Amerikos vėliava, kad ant jo neužpultų Vokietijos povandeninės valtėlės.

RUSIJOS PREKYBA TURI DIDŽIAUSIŲ NUOSTOLIŲ.

Anglijos kancleris Lloyd George pasikalbėjime su laikraščiu korespondentais pripažino, kad Rusija baisyai nukencia nuo šios karės. Užsieninė Rusijos prekyba kaip ir pasiliovė. Archangelsko uostas užšala, per Dardanelus kelias uždarytas.

REIKALAUJA KARĖS.

Bėgyje pastaruojų dešimties dienu 2,000 įvairių Italijos draugijų išnešė rezoliucijas, reikalaujančias, kad Italija prisidėtų prie karės prieš Austriją ir Vokietiją.

Laikraščių ir Gyvenimo Apžvalga.

Nepasibaigiantis tvėrimas tautiškai - pirmiejiškoms partijoms parodo, kad mūsų tautininkai netik neturi gabumo dirbti platų visuomenišką darbą, bet ir savo locnus namų reikalus nemoka sudavadyti.

Lietuvių Zecerų unija įvesta jau "Laisvėje", "Naujienose" ir "Kovoje".

Kiek girdėjome, lietuvių unijos nariai jau dabar veda tarpas apie susijungimą su tarptautiška spaustuvų darbininkų unija. Reikia linkėti, kad tasai susijungimas kuogreičiausia įvyktų. Matydama organizuotą lietuvių zecerų spēką, ir anglių unija turės skaityties su įvykusių faktų ir būti nuolaidesne.

Amerikoj, Prūsiose ir Didžiojoje Lietuvoje veik neįsleidiama storesnių, geresnių knygų. Mūsų literatūra pergyvena krizės laikus.

Kelios didesnės ir žymesnės knygos, kurios žadėjo pasirodyti — nebeapsirodė delei tu ar kitų priežasčių.

Chicago atžagareivių dienraštis praneša apie vertimą lietuvių kalbon "Julijam Cezarui". Jeigu apie tai praneša "Katalikas", tai jau geriausias ženklas, kad tasai vertimas nebus papušalu mūsų literatūrai.

RAMINIMAI NESILDO.

Dviemsi pereinomis savaitėmis prieš industriališka Suvenytų Valstijų komisija stojo visa eilė žymiausių Amerikos kapitalistų. Stodami prieš komisiją, tie ponai pasipuosė šventadieniškomis, liberališkoms idėjoms. Jie plačiai kalbėjo apie sociališkas reformas, mielai pripažino unijas ir kitokius gausus. Tūlam lengvatikiui galėjo jau pasirodyt, kad Amerikoj austa sociališkos teisybės gaidynė ir jog šios šalies kapitalistai staigiai iš vilkų avėlėmis virto.

Miss Ida Tarbell, viena iš "gyvyčių" dvasių pilno trasto, pabrėžė plačią reformų programą. Jai rodosi, kad mes einame prie aukso laikų ir jog šioj šalį įvyksta tyli revoliucija, kuri pagamins darbininkams rojų ant žemės.

Kitas labai žymus kapitalistas Danielius Guggenheim išlejo visa kibira kromodiliaus ašaru, pasakodamas industrialės komisijos vyrams, kaip jisai myli darbininkus. Jisai pripažįstas darbininkams teisę organizuotis, jisai pripažįstas jiems teisę dalyvauti visuomenės komfote ir smagybėse, jisai pripažįsta, kad bedarbė esanti didžiausia sociališka skriauda, jisai einas už pensijas ir tt. Tasai kapitalistas taip išsirašino, jog pasisakė nesibijantis net socialisto vardo.

Detroit'o Fordas, sociališkos mėlės šiso pagautas, apskelbė, jog jisai galis padaryti geru piliečių kiekvienam Sing - Sing kalinį. Net Rockefelleris gana maloniai atsiliepė apie unijas, nors tas jam nenekė pereita pasvarį surengti Ludlow skerdynes.

Tos kapitalistų saldžios pasakelės nei ant yotos nepalengvina kapitalistų sąlygų slėgimo. Pašnekėti gražioj kompanijoj apie gražius daiktelius mūsų kapitalistai visuomet mokėdavo. Bet daryti ką nors reališko dėl darbininkų būvio pagerinimo jie niekuomet nedarydavo.

Mes netikime jų žodžiams. Taip vadinamoji "visuomenės" nuomonė taip pat neprivers juos nusileisti. Tik tai organizuota darbininkų unija gali priversti juos nu-

O TEISMAI VEIKIA.

Tuom tarpu, kapitalistai teismai veikia. Ypač darbuojasi augščiausias teismas.

Siais metais jisai išleido du bjauriu, anti - darbininkiskų nuosprendžių.

Atsiminkime apie Danbury kepurininkų uniją, kurios nariai, teismo nuosprendžiu, priversti užmokėti mūžinišką pabaudą Loewe firmai. Čia teismas aiškiausia palaikė kapitalistų firmos pusę prieš uniją.

Kitose aplinkybėse ir esant didesiam susipratimui tarpe darbininkų, Danbury byla būtų išsukusi milžiniškus protestus proletarų eilėse. Dabar gi, Gompersizmui viešpataujant, augščiausio teismo nuosprendis nesulaukė milžiniškos protestų audros.

Ponai teisėjai išdarsino ir tuojuos iškepė naują nuosprendį, sulyg kurio darbdavys turi tiesą reikalauti iš darbininko, imdamas jį darban, kad jis neprigulėtų prie unijos. Jeigu gi prigulės — tai, sulyg teisių, gali jį pavaryti. Tasai nuosprendis užduoda didžiausią smūgį unijoms. Teisybė, tasai nuosprendis turėjo omenyje tik Kansas valstiją, bet panašios tiesos, kaip Kansas, egzistavo dar ir 13 kitų valstijų, būtent tos valstijose buvęs įstatymas, kad darbdavys negali reikalauti iš darbininko, idant tasai neprigulėtų prie unijos. Dabar, teismo nuosprendžiu, tasai geras įstatymas pakasavojamas ir darbdaviui duodama pilna teisė užnaryti kila ant darbininko laisvės. "Nori duonos" — sako darbdavys — "tai neprigulėk prie unijos". Ot, čia tai ir yra ta baisiausia industriališka vergija, kuri viešpatuoja Suvenytose Valstijose.

Sale politiškos liuosybės, šale visuomeniško demokratiemo — mes matome fabrikose ir mainose tikra ekonomiška vergija.

Apie tą augščiausio teismo nuosprendį "New York Globe" rašo, kad jisai užgavo pačion širdin vieną iš gyviausių mūsų liuosybių — organizuoties kruvon atsieikimui įstatymais leistų tikslų ir būti apsaugotu nuo pabaudos už tą organizavimą.

Apie tą augščiausio teismo nuosprendį "New York Globe" rašo, kad jisai užgavo pačion širdin vieną iš gyviausių mūsų liuosybių — organizuoties kruvon atsieikimui įstatymais leistų tikslų ir būti apsaugotu nuo pabaudos už tą organizavimą.

NAUJI LAIKRAŠČIAI.

"Mūsų Draugija" — Chicago lietuvių draugijų Sąjungos mėnesinis laikraštis. Kaina 5c. Iš šalies pažiuėrus j laikraštį, išsirodo pusėtinai prastas. Mēs abelnai žiūrime skeptiškai į naujus laikraščius, kurių tikslas mums neaiškus.

"Ežys" N. I. sausio 1915 m. Išėina Skotijoje, Bellshilly.

"Ežys" apie save taip sako: "nuo naujų metų nutariau pradėti badyti apsilėdžius, iškrypusius, sukvalifėjusius lietuvius. Ypač gi, naikinti gyvates, kenksmingus vabalus, kirminus, musgalius. Man nerūpi, ką jie gels, ką jie griaužs: socialistus, kapitalistus, klerikalus ar proletarus — pamatysiu — šoksiu naikinti".

Pirmutinio N-rio turinys skystas, nuobodus ir... patasai redagavimas smarkiai šlubuoja. Tikro humoro nėra.

"Laisvoji Mintis" (N. 56) išėjo jau iš Chicagos.

Nors p. J. Šliupas ir parašė savo testamentą, bet kurfau iškęs vilkas netaugęs. Pat pirmoje vietoje patalpintas laiškas kokio tai dvasios ubagėlio iš Baltimorės, adresuotas J. Šliupui. Tame laiške p. Šliupas pusėtinai iškoliojimas. Jam primena, ir socialistai ir kun. Kaupo palikimas. Matomai, jog laiška rašė koks tai avi-

galvis. Iš laiško žymu, jog tai koks katalikiškas fanatikelis. Paprastai panašius laiškus metama į gurba, bet J. Šliupas tą rašinėj apskelbė ir prie viso to iškoliojo "Laisvę". Mat, tame laiške buvo pasakyta, jog ir "mūsų Laisvę" tavo raštų netalpinama". J. Šliupas gi puikiai žinojo, kad jokių raštų jisai "Laisvę" nesuntė, vadinas ir tauzyjimas ano baltimoriečio apie jų netalpinimą yra kvailas išmislas dar kvailiesnio žmogaus.

O vienok, p. J. Šliupas ir tą "argumentą" suvartojo. Jam greit reikės važiuot ant Demisko farmos.

NAUJA LAIKRAŠČIŲ DRAUGIJA.

Klerikaliskoji spauda taip pat susijungė į daiktą. "Draugas", nususus Waterburio "šviesa", "Mokslėvis", "Tikyba ir Dora" — tai katalikiško laikraščių susivienijimo nariai.

Iš tų visų "laikraščių" laikraščio vardas tinka tik "Draugui". Kiti tai vis deventas vanduo nuo kieliausiuo nauo tikrų laikraščių. "Zvaigždės" vardo tarpe narių katalikiškų laikraščių susivienijimo nėra.

Ir visur mūsų klerikalai paskutiniai... "Lietuva" praneša, kad tautiškoji Spaudos draugija visiškai apsnūdo. "Lietuva" ragina prie veikimo.

Nenorime būti blogais pranešais, bet jau dabar matosi, kad tarpe Spaudos bendrijos narių nėra jokios idėjiškos vienybės ir jog kada nors tasai dirbtinas sutarimas iširs. Jeigu Spaudos draugija norėtų savyje susitvarkyti, jai visu pirmiausia reiktų išvartyt iš savo tarpo akliplėšą "Kataliką". Jeigu Spaudos draugija yra pirmieviškai - tautiška, tai jai nepriderėtų laikyti savo tarpe tokį klerikaliską lapą, kaip Tananevičiaus organas.

KLERIKALISKI GUDRAGALVIAI.

"Times" sakosi girdėjęs, jog katalikų bažnyčios organizacijos Oklahomo valstijoj norinčios parsigabenti ton valstijon 50,000 belgų fermerių. Farmeriams bus suteikta žemė gana pigiomis sąlygomis ir kad jie galėtų geriaus parduoti savo produktus manoma nutiesti geležkelis nuo Oklahomo City iki Muskogee.

Iš kur gi tokia malonė pas katalikų kunigus? Ogi, Oklahomoj kila socializmas, ypač fermerių tarpe. Socijalistai varo Oklahomoj smarkią agitaciją. Kad užbėgus tai agitacijai už akis ir norima parsigabenti 50,000 klerikaliskų Belgijos fermerių, paklusnių tarnų katalikų bažnyčios.

KAPITALISTISKI BULIAI IR RAUDONA VĖLIAVA.

Parodyk buliui raudoną vėliavą — jisai pradeda siusti. Taip ir su mūsų kapitalistais buliais.

Pennsylvanijos ir Massachusetts valstijų legislaturas uždraudė vartoti raudoną vėliavą. Dabar, kaip "Laisvė" praneša drg. V. Jurkietis iš Clevelando, ir Ohio valstijos legislaturas žemutinis butas priėmė bilium, uždraudžiantį nešioti parodose raudoną ar juodą emblemą.

Socialistai, betgi, nenusigando tokio biliaus. Jie saikosi visviena vartosis 1 d. gegužės parodoje raudoną vėliavą. Jie taip pat turi vilti, kad surinkę iniciatyvai 33,000 balsų, priavers leisti nubalsuot tą klavisimą visiems piliečiams, o tuomet tas kvailas įstatymas visviena bus atmetas.

Bėda, kad kiauilių neganė.

Paprastai Europos rašėjai, inteligentija, pradėdant nuo klerikalines ir užbaigiant kraštutine kairija, j amerikiečius žiūri išaugšto, skaito juos mažai suprantčiais, nuolatos duoda visokių patarimų, pamokinių, tankiai pradėda "pipirinti" ir už tą visą triušą pareikalauja nuo amerikiečių tik... pinigų.

Visi gerai atsimeina, kaip kun. Tumas su Oksauski rinko pinigų "Saulės" namams. Kada surinko kelias dešimtis tūkstančių dolerių ir parvežė juos į Lietuvą, tai skaitė lekcijas apie Amerikos lietuvių kvailumą.

Su tuom galima sutikti. Protinigi žmonės neduos savo kruvinai uždirbtų centų tokiems dalykams, kaip "Saulės" kursai, Gabrielio biuras, Autonominis fondas ir tt. Tai kvailiai taip daro ir apie jų kvailumą galima lekcijas skaityti.

Paminkime Lietuvos rašėjus. Dauguma iš jų žiūri į Amerikos laikraštinius, kaip į kokius piemenis. Su tuom irgi reikia sutikti. Dauguma Amerikos rašėjų — paprasti darbininkai. Net ir tili redaktoriai paprasti darbininkai, nepabaigę ne tik augštesnių mokyklų, bet ir vidurinių.

Kas kita Lietuvoj! Ten redaktoriai pabaigę augštesnius mokslus — tai "stalyčios išmintybių"! Viskas būtų gerai ir jems pirmenybė priklausytų, tik bėda, kad jie kiauilių neganė!

Niekas taip neatsizymi "literatiškais" darbais, kaip "Rygos Naujienų" redaktoriai. Jina nuolatos išleidžia įvairias knygeles, kuriom atsakanciausią vietą — tai gurbas. "Rygos Naujienų" redaktoriai jau ir šiais metais "atsizvymejo" išleidama knygelė "Vokiečiai Cėnstakavoje arba Cėnstakavo Apgyvynimas". Tą knygelę parase S. G. Matomai, koks nors aficerielis, jaučiantis turis daugiau proto, negu jam reikia.

Toj knygelėj aprašoma Cėnstakavo istorija, vokiečių puota Cėnstakavoje ir kaip tūlas "karžygis" paėmė vokiečių vėliavą.

Apie Cėnstakavo istoriją nieko neminėsiu, nes visur ir pats "rašėjas" sako, kad tai legendos, išmislas.

Vokiečių puota Cėnstakavoje — tai rinkinys visokių nesusmonių.

Bet kas "zingėidžiausia", tai aprašymas "Kaip aš paėmiau vokiečių vėliavą?" Autorius — "karžygis" pasakoja, kaip jis sumusė vokiečius, kaip juos vijosi, kaip prispyrė prie upės kranto kareivių su vėliava, kuris, akies mirksny, pražuvo. Štai "karžygio" gabumas ir protelis:

"Kur dingo vokiečiai? Jis negalėjo per kelias minutes perplaukti plačią upę. Pamišrus stovėjau prie lendryno žiūrėdamas į jų smailius stiebus; viena iš jų ypač atkreipė mano atydą. Ji stovėjo penketą žingsnių nuo krašto; jos galūnė buvo nulaužta ir ji pati kasžin ko taip savotiškai siūbuvo, nors nebuvo nė mažiausio vėjalo.

"Aš, ilgai nemastydamas, briaudau į vandenį, ištraukiau lengvai pasiduodančią lendrę ir pradėjau laukti, laikydamas šaudyklę gatavą šovimui. Nepraėjo nė minutų, kaip ant vandens pasirodė burbulai, o paskui — purkšt, purkšt, — atsikosėdamas ir purkšiodamas iškilo iš vandens, kaip stabas, kuone užtroškęs vokiečys, išverstomis akimis ir pamėlinavusiu nuo kvapo užturtėjimo veidu.

"Gudruolis gulėjo vandeny, kvėpuodamas per lendrę.

"Paėmiau jį ir nelaisvę, nusivedžiau džiūvinti, pirmiaus atėmęs vėliavą". "Gudrus" vokiečys, bet

Dr. Lungen. Abelnas charakterio auklėjimas.

(Tęsa).

mų savo gyvybę tėvynės aukurui paves". Tą Gurlitt'o nuomonę, kurią su tuloms permainoms galima ir moterims pritaikyti, bet jo pamintos ypatybės, kurias mes giriame pas suaugusius, pas kudių skaitosis blogais trukumais, kuriuos, reikalui esant, reikia ugnia ir kardu naikinti. Tokiuose atsitikimuose — užmiršę taip teisingus Gurlitt'o žodžius, kad gamtos palinkimai vėliaus visgi apsirėikš — mes griebiamės vis tvirtesnių ir tvirtesnių įrankių papekimo ir baudimo, ir kartais pradžioje kudių gyvenimo bandome jį pataisyti netinkamiausiu būdu — kuniškais baudymais. Čia aš turiu pasakyti savo nuomonę kas link kuniškų baudimų.

Ant laimės, mūsų laikuose bausmės auklėjime jau nelosia tos rolės, kokią lošė penkesdešimts metų atgal, bėt ir dabar jų rolė perdidelė. Jos nevertos žmogaus: nevertos mokiniojo ir mokinio. Vartojantis rykštę mokiniojas parodo, kad jis nieku kitu ir ant kudių negali padaryti įtekmes, kad jo rankose yra vienas būdas — fziškos spēkos viršenybė. Jeigu jis supykime ir susierziname griebsiai kuniškos bausmės, tai jis gali kudių sudarkyti; jeigu muša mokinį be piktumo, tai jis lošia bjauriai bu-delio role. Kuniška bausmė netinka kudiui dēlo, kad ji naikina jo garbės ir savy-mėlės jausmą, jeigu kudiškas da jū turi. Ar kuniška bausmė neatsiliepia ant kudių normalio vystymosi ir ant viso gyvenimo? Ir, galų gale, ką gi mes atsiekiame kuniškoms bausmėms? Juk kudių palinkimai nuo to neatsimaino. Ar kada nors pasisekė auklėtojuj su pagelba kuniškų bausmių baimingą kudių padaryti drausim, nepaklusnų — paklusnių? Tiktai baimė skausmo, kartais, kudių priverčia ant valandėlės susilaikyti nuo blogų papročių. Ir, ant galo, kada matom, kad vaikai elgiasi žiauriai, pv., kankina gyvunus, meluoja bei muša, tai visų pirmu turime tuos pasielgimus išsiaiškinti; jeigu mes j juos ganėtinai įsigilinsim, tai pasirodys, kad ne tiek vaikai, kiek mes patis esame kalti. Bet mes visgi mušame vaikus, vieton to, kad pasižiūrėjus į save ir pagydzius nesveikas kudių veles. Kur čia logika? Dēlo — šalin rykštę, šalin visos kūno bausmės, laikas padaryti galą toms auklėjimo nesąmonėms! Šalin tie dalykai dēlo užlaikymo autoriteti to mokiniojo ir vaikų vėlės tyrumo!!

Pašaliniai grumojimai ir perspėjimai taip pat netike, nors jie plačiai vartojami mokykloje ir šeimojoj. Kuomet vaikas nulatos girdi nuo savo mokiniojo "Turi tai daryti, o tai nedaryti", tai toksai pasielgimas tiktai atbukina kudių jausmus. Ir jeigu jam nuolatos paduoda pazyzdį kokio nors kito kudių, tai iš to nėra jokios naudos, nes kudiškas tiktai pradeda nekėsti pavyzdžius statomo draugo; kudiškas pradėda nekėsti ir suaugusių žmonių, kurie jį tankiai kankina visokiais pastulymais; gi kudiškas nenori sekti priverstus pavyzdžius.

Taigi, klaidingi buvo tie keliai, kuriais mus vedė mūnėti auklėjimo būdai. Kurgi yra tikrasis kelias? "Aš pripažįstu, kad auklėjimo tikslų yra tiek, kiek yra žmonių. Vaikai, kurie ateina į mokyklą, yra panašūs saujalei sėklų: kiekvienoj sėklėlėj, kiekvienam kudiųje jau aiškiai pažymėtas pavėklas busimo medžio, busimo žmogaus. Sodininkas nepasakys ažuolui: "Tapk klevu", o kaštanui: "Tapk

Klerikalams nepasisekė.

Jau ne nuo šiandien žinoma, kad klerikalai yra priešingi laisvei žodžio. Kad primanytų — tai visus jiems nepatinkamus žmones vėl nusistų į inkvizicijos teismą, bet dvidešimtamė amžiuje jie jau nebegali daryti, ką norėtų.

Mūsų klerikalai baisiai nešioja laisvos spaudos, nešioja laisvos religijos prietarais. Kad kokiu nors būdu tai spauda užšlopintų, keli kapitalistiški kongresmanai pakėlė didele triukšmą atstovų namo pašto komisijoj. Jie, atėję, pareikalavo, kad pačta atsiskaitytų siuntinėti laikraščius, kurie užgauna jų jausmus (Ar matai, kokie švelnus jausmai!). Vienas iš jų ponų kongresmanų reikalavo, kad pačta atsiskaitytų siuntinėti 6 priekatalikiškus laikraščius, vienok, kokie tie laikraščiai — jisai neįvardijo. Paminėjo tik "The Menace" ir "The Yellow Jacket".

Kongresmanas Fitzgerald iš Massachusetts ypač pasirodė esak karštu klerikalui. Jisai piktinosi "bedieviškais" raštais ir apgalėstavu, jog sulyg dabartinių pačto teisių esą negalima jų laikraščių suvaldyti, bet jeigu būtų išleisti aštresni įstatymai, tuomet bedievių spauda "išgaistų".

Vienok, klerikaliskai kongresmanai nedaug tepesė. Visgi, dabar jau nebe inkvizicijos laikai.

Priešais jų užgaidas kalbėjo protestonu kunigai ir keli profesoriai. Jie priminė, jog Amerikoj esanti liuosybė. Jeigu kas nors esąs užgautas koku nors straišniu — lai kreipiasi į teismą. Jeigu gi pačta pradės kičties į politišku pažvaigų dalykus, tuomet Amerikoj dings spaudos liuosybė.

Vienas iš kunigų kalbėjo varde 300 savo konfratru.

Taip klerikalai ir išėjo iš komisijos, lyg būtų mase kandė.

FRANCIJOS SOCIJALISTAI NORI KARES.

Bazel. — Francijos socialistai turėjo gana svarbią konferenciją mieste Bezanzone. Kalbėta apie tai, ar ne laikas jau būtų pradėti agitaciją už susitaikymą.

Ta pozicija tapo atmes-ta. Didelė dauguma socialistų išsitarė už tai, kad tęsti karę iki "pilno sumušimo Vokietijos".

MAŽIAU APSIVĖDĖ.

Kuomet Wisconsinio valstijoj išleista teisės, kad bedaktaro paliūdyjimo negalima apsvėsti, tai pasirodė, kad perėitais metais tų valstijoj apsvėdė 4,000 žmonių mažiau, negu užperėitais metais.

Dr. Lungen. Abelnas charakterio auklėjimas.

(Tęsa).

mų savo gyvybę tėvynės aukurui paves". Tą Gurlitt'o nuomonę, kurią su tuloms permainoms galima ir moterims pritaikyti, bet jo pamintos ypatybės, kurias mes giriame pas suaugusius, pas kudių skaitosis blogais trukumais, kuriuos, reikalui esant, reikia ugnia ir kardu naikinti. Tokiuose atsitikimuose — užmiršę taip teisingus Gurlitt'o žodžius, kad gamtos palinkimai vėliaus visgi apsirėikš — mes griebiamės vis tvirtesnių ir tvirtesnių įrankių papekimo ir baudimo, ir kartais pradžioje kudių gyvenimo bandome jį pataisyti netinkamiausiu būdu — kuniškais baudymais. Čia aš turiu pasakyti savo nuomonę kas link kuniškų baudimų.

Ant laimės, mūsų laikuose bausmės auklėjime jau nelosia tos rolės, kokią lošė penkesdešimts metų atgal, bėt ir dabar jų rolė perdidelė. Jos nevertos žmogaus: nevertos mokiniojo ir mokinio. Vartojantis rykštę mokiniojas parodo, kad jis nieku kitu ir ant kudių negali padaryti įtekmes, kad jo rankose yra vienas būdas — fziškos spēkos viršenybė. Jeigu jis supykime ir susierziname griebsiai kuniškos bausmės, tai jis gali kudių sudarkyti; jeigu muša mokinį be piktumo, tai jis lošia bjauriai bu-delio role. Kuniška bausmė netinka kudiui dēlo, kad ji naikina jo garbės ir savy-mėlės jausmą, jeigu kudiškas da jū turi. Ar kuniška bausmė neatsiliepia ant kudių normalio vystymosi ir ant viso gyvenimo? Ir, galų gale, ką gi mes atsiekiame kuniškoms bausmėms? Juk kudių palinkimai nuo to neatsimaino. Ar kada nors pasisekė auklėtojuj su pagelba kuniškų bausmių baimingą kudių padaryti drausim, nepaklusnų — paklusnių? Tiktai baimė skausmo, kartais, kudių priverčia ant valandėlės susilaikyti nuo blogų papročių. Ir, ant galo, kada matom, kad vaikai elgiasi žiauriai, pv., kankina gyvunus, meluoja bei muša, tai visų pirmu turime tuos pasielgimus išsiaiškinti; jeigu mes j juos ganėtinai įsigilinsim, tai pasirodys, kad ne tiek vaikai, kiek mes patis esame kalti. Bet mes visgi mušame vaikus, vieton to, kad pasižiūrėjus į save ir pagydzius nesveikas kudių veles. Kur čia logika? Dēlo — šalin rykštę, šalin visos kūno bausmės, laikas padaryti galą toms auklėjimo nesąmonėms! Šalin tie dalykai dēlo užlaikymo autoriteti to mokiniojo ir vaikų vėlės tyrumo!!

Pašaliniai grumojimai ir perspėjimai taip pat netike, nors jie plačiai vartojami mokykloje ir šeimojoj. Kuomet vaikas nulatos girdi nuo savo mokiniojo "Turi tai daryti, o tai nedaryti", tai toksai pasielgimas tiktai atbukina kudių jausmus. Ir jeigu jam nuolatos paduoda pazyzdį kokio nors kito kudių, tai iš to nėra jokios naudos, nes kudiškas tiktai pradėda nekėsti pavyzdžius statomo draugo; kudiškas pradėda nekėsti ir suaugusių žmonių, kurie jį tankiai kankina visokiais pastulymais; gi kudiškas nenori sekti priverstus pavyzdžius.

Taigi, klaidingi buvo tie keliai, kuriais mus vedė mūnėti auklėjimo būdai. Kurgi yra tikrasis kelias? "Aš pripažįstu, kad auklėjimo tikslų yra tiek, kiek yra žmonių. Vaikai, kurie ateina į mokyklą, yra panašūs saujalei sėklų: kiekvienoj sėklėlėj, kiekvienam kudiųje jau aiškiai pažymėtas pavėklas busimo medžio, busimo žmogaus. Sodininkas nepasakys ažuolui: "Tapk klevu", o kaštanui: "Tapk

Klerikalams nepasisekė.

Jau ne nuo šiandien žinoma, kad klerikalai yra priešingi laisvei žodžio. Kad primanytų — tai visus jiems nepatinkamus žmones vėl nusistų į inkvizicijos teismą, bet dvidešimtamė amžiuje jie jau nebegali daryti, ką norėtų.

Mūsų klerikalai baisiai nešioja laisvos spaudos, nešioja laisvos religijos prietarais. Kad kokiu nors būdu tai spauda užšlopintų, keli kapitalistiški kongresmanai pakėlė didele triukšmą atstovų namo pašto komisijoj. Jie, atėję, pareikalavo, kad pačta atsiskaitytų siuntinėti laikraščius, kurie užgauna jų jausmus (Ar matai, kokie švelnus jausmai!). Vienas iš jų ponų kongresmanų reikalavo, kad pačta atsiskaitytų siuntinėti 6 priekatalikiškus laikraščius, vienok, kokie tie laikraščiai — jisai neįvardijo. Paminėjo tik "The Menace" ir "The Yellow Jacket".

Kongresmanas Fitzgerald iš Massachusetts ypač pasirodė esak karštu klerikalui. Jisai piktinosi "bedieviškais" raštais ir apgalėstavu, jog sulyg dabartinių pačto teisių esą negalima jų laikraščių suvaldyti, bet jeigu būtų išleisti aštresni įstatymai, tuomet bedievių spauda "išgaistų".

Vienok, klerikaliskai kongresmanai nedaug tepesė. Visgi, dabar jau nebe inkvizicijos laikai.

Priešais jų užgaidas kalbėjo protestonu kunigai ir keli profesoriai. Jie priminė, jog Amerikoj esanti liuosybė. Jeigu kas nors esąs užgautas koku nors straišniu — lai kreipiasi į teismą. Jeigu gi pačta pradės kičties į politišku pažvaigų dalykus, tuomet Amerikoj dings spaudos liuosybė.

Vienas iš kunigų kalbėjo varde 300 savo konfratru.

Taip klerikalai ir išėjo iš komisijos, lyg būtų mase kandė.

FRANCIJOS SOCIJALISTAI NORI KARES.

Bazel. — Francijos socialistai turėjo gana svarbią konferenciją mieste Bezanzone. Kalbėta apie tai, ar ne laikas jau būtų pradėti agitaciją už susitaikymą.

Ta pozicija tapo atmes-ta. Didelė dauguma socialistų išsitarė už tai, kad tęsti karę iki "pilno sumušimo Vokietijos".

MAŽIAU APSIVĖDĖ.

Kuomet Wisconsinio valstijoj išleista teisės, kad bedaktaro paliūdyjimo negalima apsvėsti, tai pasirodė, kad perėitais metais tų valstijoj apsvėdė 4,000 žmonių mažiau, negu užperėitais metais.

Dr. Lungen. Abelnas charakterio auklėjimas.

(Tęsa).

mų savo gyvybę tėvynės aukurui paves". Tą Gurlitt'o nuomonę, kurią su tuloms permainoms galima ir moterims pritaikyti, bet jo pamintos ypatybės, kurias mes giriame pas suaugusius, pas kudių skaitosis blogais trukumais, kuriuos, reikalui esant, reikia ugnia ir kardu naikinti. Tokiuose atsitikimuose — užmiršę taip teisingus Gurlitt'o žodžius, kad gamtos palinkimai vėliaus visgi apsirėikš — mes griebiamės vis tvirtesnių ir tvirtesnių įrankių papekimo ir baudimo, ir kartais pradžioje kudių gyvenimo bandome jį pataisyti netinkamiausiu būdu — kuniškais baudymais. Čia aš turiu pasakyti savo nuomonę kas link kuniškų baudimų.

Ant laimės, mūsų laikuose bausmės auklėjime jau nelosia tos rolės, kokią lošė penkesdešimts metų atgal, bėt ir dabar jų rolė perdidelė. Jos nevertos žmogaus: nevertos mokiniojo ir mokinio. Vartojantis rykštę mokiniojas parodo, kad jis nieku kitu ir ant kudių negali padaryti įtekmes, kad jo rankose yra vienas būdas — fziškos spēkos viršenybė. Jeigu jis supykime ir susierziname griebsiai kuniškos bausmės, tai jis gali kudių sudarkyti; jeigu muša mokinį be piktumo, tai jis lošia bjauriai bu-delio role. Kuniška bausmė netinka kudiui dēlo, kad ji naikina jo garbės ir savy-mėlės jausmą, jeigu kudiškas da jū turi. Ar kuniška bausmė neatsiliepia ant kudių normalio vystymosi ir ant viso gyvenimo? Ir, galų gale, ką gi mes atsiekiame kuniškoms bausmėms? Juk kudių palinkimai nuo to neatsimaino. Ar kada nors pasisekė auklėtojuj su pagelba kuniškų bausmių baimingą kudių padaryti drausim, nepaklusnų — paklusnių? Tiktai baimė skausmo, kartais, kudių priverčia ant valandėlės susilaikyti nuo blogų papročių. Ir, ant galo, kada matom, kad vaikai elgiasi žiauriai, pv., kankina gyvunus, meluoja bei muša, tai visų pirmu turime tuos pasielgimus išsiaiškinti; jeigu

Apie Australiją.

(Laiškas "Laisvės" skaitytojams).

I.
Turbūt, nevisiems amerikiečiams teko girdėti ir skaityti apie Australijos šali, taigi, čionais nors trumpais žodžiais noriu suteikti informaciją apie Australiją. Australija dar nauja šalis, kur balti žmonės dar ne taip seniai gyveno. Seniau čia viršijo juodieji žmonės, kurie gyveno pūstynėse, giriose. Bet, laikui bėgant, pradėjo pribūti vis daugiau žmonių iš Anglijos. Tie žmonės čia apsigyveno ant visados. Jiems išpuolė nemažai kauties su juodukais, bet su laiku baltieji žmonės paėmė viršū. Tuomet Australija pradėjo kilti. Atsirado tokie didmiesčiai, kaip Sydney, Melbourne, Toombumba, Brisbane ir tt.

Nubaudimas unijų piniškiak, net sodinimas unijų vadovų kalėjimas — virto Australijoje kasdieniniu apsišėkimu.

Ištroško alaus.
Siauliai. — Miesto dūmos posėdyje buvo tariama dėl smuklių atidarymo. Nū-tarta, valdžiai leidus, atidaryti aludes, duoti teisę pardavinėti alų 4 aludėms iš viso aludžių skaičiaus 40. Be to galės senoviskai veikti 4 buvusieji traktieriai (Karvelio, Znekevičienės, Čičevskio ir Kunstmano). Prieš tą smuklių atidarymą dūmoje te-balsavo 3 žmonės. Siauliečiai, matomai, ištroško ir pasiilgo gaivinamojo skystymo.

Gruodžio 14 d. išsiūsta Suvalkų gubernijos komite-tui nukentėjusiųjų dėl karo naudai 82 maišų įvairių drabužių ir 500 rub. pinigų. Tuos pinigų ir drabužių surinko Siaulių visuomenės komitetas, kuris be to dar savo žinioje pasiliko apie 1200 rub. ir dar vis gauna iš sodžiaus aukų drabužiais ir pinigais.

Salantai, Telšių pav.
Lapkričio 30 d. buvo "Blaivybės" skyriaus narių visuotinis susirinkimas. Nuo susirinkusiųjų rinkta aukos Raudonajam Kryžiui. Taip-pat paskirta tam pačiam tikslui 10 rub. iš arbati-nės pinigų ir 10 rub. iš surink-tųjų pavasarį per "Blai-vybės" šventę pinigų. Nu-tarta dar rinkti parapijų kareiviams šiltus apdarus ir sužeistiems drobes, na-

minius audeklus, rankuoš-čius ir tt.
Mūsų "Blaivybei" reikėtų atidaryti antrą arbatinę. Uždarius alines, ir traktie-rius žmonės pradėjo dau-giaus lankyti arbatinę. Šventadieniai ir turgaus dienomis jie visi nesutelpa, todėl eina pas žydėlius, kur netaip švaru.

Seirijai, Seinų pav.
Karo baisių paragavo ir šitas kampelis. Nors smarkių susirėmimų ir ne-buvo, vienok ir čia yra daug nuostolių pridirbta: laukai suvažinėti, išmindažioti, su-kasinėti. Daugelio klounuo-se, jei nevisai, tai nors per-pus sušerta arba suklotu ap-kausoje. Apkasams suvar-toti sienojai, dėl to daugelio triobos apdraskytos, o kitos ir visai sugriautos. Vi-sai tai patėmyti galima pa-palpentėmis ir apskritai, ten, kur čio ar stovėjo kariume-nės. Laukai granatų suduo-bėti; tyvoros apdraskytos, y-pač apie Seirijus. Pats mie-stelis paviršūtiniai išliko sveikas, nes čia armotų kul-kos nekrito. Tik vokiečiams tebesant rusai iš orlaivio metė dvi bombas, bet jos puo- lė ant tuščios vietos ir į jėibių nepadarė.

Vokiečiai atėjo į Seirijus rugsėjo 22 d., išėjo 28. Atė-jo Seinų plentu. Dauguma manė, kad vokiečiai eis į A-lytų, bet tai neįsipildė. Ma-čūsiejai pasakoją, kad pir-mieji vokiečiai buvo ant dvi-račių; jie užėmė plentą ir kelius į šiaurę ir rytus nuo miestelio. Atėjo sapiorai padarė apkasus, kurių eilės ir dabar matomos, tęsiasi nuo Pošnelės girios ligi Sa-gavo ežero ir toliau. Tokiu būdu apginklavę miestelį, jie traukė į panemunę Leip-lingio plentu. Bet tenai pe-veiti nepasisekė, nes tapo at-remti ir paliko apkasus ge-ruoju: rugsėjo 28 d. vakarą ir naktį vokiečiai atsitraukė Simno linkui, kur ištko smarkus mūšis. Seirijiečių laimė, kad vokiečiai atsitraukė ir neį Alytų, nes tuokart jie ne tą būtų pama-tę. O šiaip buvo retai šaudy-mai iš armotų. Tik žvalgai po artimus kaimus dažnai pauškydavosi. Besisuadant žmonės arba slėpėsi duobė-se, arba puldavo ant žemės ir laukdavo nustoiant. Gy-vybe nukentėjo tik Žagarių kaimo ikininkas S. Buvo įsakyta sutemus nevaikšči-oti, o minėtas ikininkas, be-gyžtant nuo kaimyno apie 11 val. vakaro, tapo sargy-bos peršautas ir mirė. Bet skaudžiausias karo smūgis seirijiečiams — tai išdras-kykymas "Zagrės" skyriaus krautuvės. Nuostolių pada-

ryta už 700 rublių. Prekių liko tik už 100 rublių. To-kiu būdu šio skyriaus "Zag-rė" greičiausiai visai žlugs. Toks apverktinas krautuvės likimas ištiko dėlto, kad ji dar savaitė prieš vokiečių atėjimą liko be jokios prie-žiūros.

Naumiestis, Suvalkų gub.
Jau ir Naumiestyje žmo-nės šiek tiek aprimo. Kai-kurią dieną ir armotų gau-dimo nesigirdi. Išbėgote mūšių metu gyventojai grįž-ta vienas paskui kitą, tik vis dėlto jų nedaugiausiai prisai-sirinko. Vietos žmonės labi- idomauja karu ir su dideliu noru perka laikraščius, tik kol kas, jie sunkiai parve-žami.

Siauliai.
Čia nuo Tauragės vežama kai-kurią laiką didžiais bū-riais prišų belaisviai, kurie iš Siaulių vežami į Rusijos gilumą. Vietiniai žmonės labai užjaučia jų nelaimę ir šelpia, ypač moterys kuomi galėdamos, tai valgiu, tai pi-nigais.

Vilnius.
Iš tikrų šaltinių teko mums sužinoti, jog Lietu-vių draugijos nukentėju-siems dėl karo šelpti komi-teto narys inž. J. Mašiotas atsakęs toliau būti kalba-jame komitete.

Gruodžio 17 d. buvo visuo-tinas susirinkimas miesto globejų pašauktųjų karan šeimynoms globoti. Susi-rinkimas išrinko tam tikrą biurą, kuris turėtų vesti sa-rašus kandidatų į globejus. (Iš "Liet. Ž." ir "L. Ū.")

Žinios iš Lietuvos.

Ištroško alaus.
Siauliai. — Miesto dūmos posėdyje buvo tariama dėl smuklių atidarymo. Nū-tarta, valdžiai leidus, atidaryti aludes, duoti teisę pardavinėti alų 4 aludėms iš viso aludžių skaičiaus 40. Be to galės senoviskai veikti 4 buvusieji traktieriai (Karvelio, Znekevičienės, Čičevskio ir Kunstmano). Prieš tą smuklių atidarymą dūmoje te-balsavo 3 žmonės. Siauliečiai, matomai, ištroško ir pasiilgo gaivinamojo skystymo.

Gruodžio 14 d. išsiūsta Suvalkų gubernijos komite-tui nukentėjusiųjų dėl karo naudai 82 maišų įvairių drabužių ir 500 rub. pinigų. Tuos pinigų ir drabužių surinko Siaulių visuomenės komitetas, kuris be to dar savo žinioje pasiliko apie 1200 rub. ir dar vis gauna iš sodžiaus aukų drabužiais ir pinigais.

Salantai, Telšių pav.
Lapkričio 30 d. buvo "Blaivybės" skyriaus narių visuotinis susirinkimas. Nuo susirinkusiųjų rinkta aukos Raudonajam Kryžiui. Taip-pat paskirta tam pačiam tikslui 10 rub. iš arbati-nės pinigų ir 10 rub. iš surink-tųjų pavasarį per "Blai-vybės" šventę pinigų. Nu-tarta dar rinkti parapijų kareiviams šiltus apdarus ir sužeistiems drobes, na-

STATE BANK Williamsburg Branch

Graham Ave. ir Varet St., Brooklyn, N. Y.

Pamatinis ir rezervinis kapitalas \$2,200,000.00 (apie keturis ir pūes milijonų rublių).
Vaslijinis bankas yra nariu "New York Clearing House"—susiveijimas New Yorko didžiųjų banku, su keturiais šimtais septyniadesimts dviem milijonais dolerių kapitalo ir tūkstančiu devyniais šimtais devyniolika milijonų indėlių.
Ne kiekvienas bankas gali tapti nariu šio susivienijimo.
Tarp daugybės Valstijinio Banko dėjimų randasi:

VALDŽIA MIESTO NEW YORKO	\$85,000,000
VALDŽIA NEW YORKO VALSTIJOS	100,000,000
PAČIOS TAUPOMOJI KASA	197,500,000

Išdininkas New Yorko miesto padeda kas mėnuo apie šimtą devyniasdešimt tūkstačių dolerių, kad išmokėtų algas mokytojams, policinamam ir gaisrininkam.

DĖKITE SAVO PINIGUS Į VALSTIJINIŲ BANKŲ.
JIS STIPRUS, KAIPI GIBRALTARO UOLA.

Valstijinis Bankas dabar siūnia pinigus Rusijon ir Austrijon pagal pigiausį kursą ir su pilna gvarantija, raskia, jeigu tėvynė negautų pinigų, tai kiekvienam siuntėjui būna sugražinami pinigai. — Valstijinis Bankas kiekvienam pataria, kuris tik siūnia į Rusiją pinigus, reikalauji Valstijinio Banko toblitėle, išaiškinančia vertę pinigų.

Dabartiniu laiku mes parduodame laivakrotės ant tų laivų, kurie du sykį į savaitę išėina į Rusiją.
MES PARŪPINAM KIEKVIENAM IŠGAUTI NUO KONSULIO PASPORTA, SU KURIUM LIUOSAI GALIMA PEREITI RUBEŽIŲ. GALITE PER VALSTIJINIŲ BANKŲ LAIŠKUS IS RUSIJOS GAUTI. VISOKIE PATARIMAI UŽ DYKĄ.

Valstijinis Bankas kasdien atdaras nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro apart švenčių ir nedėdienių. Iš svetimų miestų tuojaus duodame atsakymą.

VALSTIJINIS BANKAS WILLIAMSBURGH BRANCH
Graham Avenue & Varet St., Brooklyn, N. Y.

Jaraišius. Iš mano dieninio karo metu.

(Pabaiga).

Keliais iš Rusijos vis eina ir eina kareivių būriai. Per visą naktį išlengvo važiuojam keliu į Gumbinę pro sugulsius laukuose kareivius, sustojusius abazus.

Gumbinę pravažiavom nestoję... Pradėjo pristoti arkliai, pavargo žmonės: vakar tik kartą valgėm kokios tai buizos; dvi naktis nemiegojom. Pravažiavę kaimą "Gervitkiemę", už 15 viorstų nuo Gumbinės staptelėjom pasilsėti.

Gervitkiemėj radom ką tik sugrįžusių vietos gyventojų. Nežino ko tvertis: visa jų manta išmėtyta, daug ko neranda, daug sulaužyta, sudaužyta... visur priteršta. Vaikūčiai verkia — prašo tėvų duonos. Daviau vienam - kitam po gabalą: apsidžiaugę, dėkojo.

Sistelėję 3 valandas Gervitkiemėj, vėl leidomės keliauti Insručio linkui.

Pakelij vis sutinkam būriais grįžtančius gyventojus: važiuoti, pėsti, su savo šeimyna, manta; kankurie veža vaikūčius savini vežimėliuose. Sutinki ir sugrįžusių — jie vaikštinėja nūliūdę, lyg ne savo trioboj: viena vokiečių, matyt, jau nusiramimus: sėdi gale grėčios ir ramiai mezga kojine.

Sustojus abazui kaime, klausiu vokiečio, ar toli buvo pabėgęs: "Į Insrutį", atsakė, "ir tiek ten prisigėdom žmonių, kad nebuvo nei ko valgyti, nei kur dėtis; 8 dienas išgulėjom lauke su vaikūčiais". Ir čia vis karo pėdsakai: kareivių apsikasmiai, naujas kapas, kritęs jautis, arklys...

Arti Insručio kaimų lietuviški vardai: Saugalė, Karalė, Dvariškė, Trakiškiemė...

Prie Insručio staptelėjo abazas — lipu ant kalniuko pažūrėti į miestą. Nuo kalno puikus reginys į miestą, apylinkę: statūs, apžėlę krūmais ir medžiais kalniukai; pakalnė dirva, pievaitė; toliau vinguriuojasi srauni upė; augštas, geležinis, dar sugriautas tiltas; tarpukalnė miestas su augštais kirkių bokštais. Negali atsigerėti reginiu!

Tuoį už miesto, kalne, "Liuzen Park" su takais, takeliais, altanomis, šimtais baltų staliukų, už kurių da neseniai ramiai linksminosi insrutiečiai.

Tam pačiam parke ant kalno didelė restauracija su erčiomis salėmis, scena, gėlių klumbomis...

Dabar restauracijos tik skeveldros stiklinių, indų. Krivoms tuščių butelių, sulaužytų staly, kedžių.

Pravažiavę pro miestą, sustojom pasilsėti ant kranto upės — sukūrėm ugnį, užvėrinom arbatos.

Naktis tyli, šilta; mirga danguje žvaigždžių miriada; ramūs, tarsi, sumigę, stovi medžiai prie kelio; ramiai čiurolena upė. Tik kur ten toli-toli trinktelis vienakita armota; padangėj švystels prožektorio (apšviečia priešų pozicijas naktį) šviesa. Ten priešas stovi priešais priešui; ten giltinė skraido...

Rugpjūčio 14 d. važiuovom vėl per naktį — tai jau trečią paeiliui nemigę; pakely sugriauti geležiniai tiltai, nauji kareivių apsikasmiai; negyvi arkliai, jautėiai. Apylinkė kalnuota — nuo kalniuko, kur tik akis siekia, vis viensėdijos, vis dailūs didžturėjų dvarai.

Nepjautuose javuose ir pievose vaikščioja kaiminės palaidų galvijų, arklių...

Štai savaitės — dviejų juodmargis veršiuškas seka paskui motiną. Šaltas rytas — saulutė da tik teka: jam šalta, susitraukęs glaudžiasi prie motynos — įieško šilumos. Bet ir motinai nejuok — ji tokia liūdna, perkritus, turbūt, ištroškus, nes maisto do-bilienoj net pervirš.

9-ta valanda ryto. Atšilo. Sustojom ant kelio dailiam senam pušyne. Stovim valandą — antrą — trečią nevalgę, negėrę, nemigę: laukiam įsakymo kur rinkti buveinę. O toli dešinės ir kairės pusėje dunda žemė nuo armotų, ore šniokščia vokiečių aeroplanai.

Pavėsy ant vežimo užsnudau.

Išrinkom buveinę (Tapliakė) pamikėj prie upelio. Daili vieta: čia sraunus upelis su augštu geležiniu tiltu, čia senas pušynas, kalniukai, papujė žalia pievaitė. O toliau — raudonojuo dvaro mūrai, augštas kamins kokio tai fabriko, tęsiasi lygūs keliai, eilėmis apsodyti augštai medžiai.

Abazo kareiviai ir vienas aficerius pastatė sau brezento būdeles miške; aš su kitais aficeriais apsigyvenau apleistam, turbūt, miško sargo bute.

Nepažįstamai žemaitėi.

(Rašyta ant Naumiesčio kapų, ties kapu kareivio - žemaičio N. N., žuvusio šio karo pradžioj).
(Iš "L. Ūk-ko").

Žemaitė - matušė, užauginai sau sūnelį, išleidai į vainele, bet ar žinai, kur dabar tavo sūnelis?!

Taigi žinok!... Tik perdaug savo širdelę nepergązdink...

Tavo sūnelis jau seniai guli getonoje smiltelėj...

Ko išblankai?... ko nuliūdai? ko tavo veidelis ašaromis paplūdo?...

Nusiramink, mamule, nusiramink senglavėle!...

Tiesa, tavo sūnelis žuvo: nelabojo vokiečio kulka pervėrė jo krutinėlę...

Tiesa, tu netekai savo jauno, stipraus lyg ažuolačio, geltonplaukio, mėlynakio, mielojo sūnelio...

Tiesa, tu esi vargšė, žemaičio motinėle!...

Tiesa!... Bet tu esi laiminga!... Taip!... Esi laiminga, daug laimingesnė už kitas žemaitės-senglavėles, irgi netekusias savo sūnelių...

Taip, šimtą sykų laimingesnė tavo vargšė galvelė už kitų žemaičių - senglavėlių... nes tavo sūnelis žuvo vienas iš pirmųjų.

Tu verki?!... Sopoliai veria tavo širdelę?!...

Bet tu klausais, tu nori, kad aš tau pasakočiau apie tavo nabagėlį?!

Jis guli toli: už girių žaliųjų, už ežerėlių, už kalvų - kalvelių, už upių - upelių, net už Nemunelio, ant - pat Šešupės kranto, kamė įteka Širvintos upelė...

Tu verki, tu gailies savo sūnelio?!

Bet tu esi laiminga!... Tavo sūnelis guli tėvynės Lietuvos žemelėj...

O kitų matušų - žemaičių sūneliai guli tai Vokės, tai Lenkų svetimoj šalėlėj...

Tu klausais?!...

Kuomet aš jį, tavo tą vargdienėlį, išvydau, jisai jau žiauriojo vokiečio prakiurinta krūtine gulėjo augštininkas... jo kraujas sunkėsi per kareivišką švarką... jo lūpos jau stingo, bet jis šaukėsi savo motinėles, tavęs senglavėles...

Aš atsiklaupiau šalip jo... Mudviejų žvilgsniai susitiko...

"Brolau nepažįstamas!... Vardan mūsų bendros tėvynės Lietuvos parašyk mano močiutei žinėlę"... sušmibždėjo jo lūpos. Aš suspaudžiau jau šaltą jo ranką. Jis suprato... Nurimo...

"Mamyte... mamule!..." išsiveržė iš jo lūpų gailus atsidusėjimas ir jo jau drumsčios akys žvelgė dar brangios žemaitijos linkui, nes ten buvai ir tu, našlaitė!...

Ir jo jaunus kūnas, suvirpėjęs, lyg ažuolaitis, aštraus kirvio užgautas, pabaigė savo vargelį varges...

Tu verki?!... Tau skauda širdelę?!

Bet tu esi laiminga!... Šimtą kartų laimingesnė už kitas motinėles! Taip, esi laiminga!... Nes tavo sūnelis mirė lietuvium... Tavo sūnelis nežudys daugiau anos pusės lietuvių brolių, nevirgdys anos pusės močiūčių širdelių... Tu esi laiminga!...

BELGIJOS NELAIMĖS.

(Iš "L. Žin.")

Vienas anglų laikraštis apskaitė, kiek nuostolių Belgija pakėlusi dėl karo.

To laikraščio žodžiais, sunaikytasai belgų turtas pažymimas tokiomis pinigų sumomis:

Liežas ir jo apylinkė: namai, fortai — 173 milijonus frankų.

Luvenas: universitetas, namai, pramonės įstaigos — 183 mil. frankų; Tirlemonas — 28 milijonus. Malinas — 38 mil., Ermo — 6 mil. Namiuras: namai ir fortai — 120 mil. frankų. Dinanas: jo rūmai ir triobėsiai — 79 mil.; Sarlerua — 515 mil. frankų; Monsas — 3 mil.; Turne, Leic ir E — po pustrėčio mil.; Termondas — 21 mil.

Jei prie tų nuostolių pridėsim sudėgintų ar sugriautų sodybų, vasarnamių, tiltų senovės liekanų vertybę, tai belgai išviso turėjo nuostolių dėl karo 5 milijardus 400 mil. frankų.

AR DUOS JAPONAI SAVO KARIUMENĖ?

Laikraščių pranešama, kad Francūzijos ir Anglijos įgaliotiniai tarėsi su japonų valdžia apie pergabenimą japonų kariumenės į vakarų karo lauką. Pirmiau japonai buvo atsiskę siūsti kariumenes Europon, sakydami, jog neatsargu tokį tolymą kelią važti daug kariumenės, antra, japonai neturėd užtektinai kraujamųjų laivų.

Wl. Berenstam.

Apgynimų karštyje.

(Vertė švenčioniškis).

(Tąsa).

Aš nuvažiuoju pas draugą, sumanų advokatą, kuris toj byloj turėjo ginti du apkaltinamuosius ir paprašiau, kad jis, nežinant Gavrovui, gintų jį, stengtųsi kaip galint išgelbėti jį nuo kartuvių...

Aš turėjau išvažiuoti. Netrukus perakalčiau laikraščiuose trumpą žinėlę, kad buvo karės teismas, teisė tokius ir tokius eksproprijatorius, tarp kurių buvo ir Gavrovas. O paskui, praslinkus keliatai dienų, vėl perskačiau: "Studentas Gavrovas pakartas". Ir daugiau nieko...

Kada aš sugrįžau, tai susitikau savo draugą, kuris slėpė tai gryną Gavrovą.

— Kas jums pasidarė? — paklausiau aš. — Jūs visai pražiol!

— Aš gniau studentą Gavrovą, — trumpai atsakė draugas. — Karės "teisdarystė" išsipildė...

Kadaise aš jau nupiešiau keliatos eksproprijatorių paveikslus. Šis papildė mano pirmutinius piešinius...

Pas visus eksproprijatorius, su kuriais man prisiejo susidurti, mane stebino viena ypatybė: didelis nusivylimas savo darbuose... Ne anarchizmo ar maksimalizmo idėjoj, bet kely atnaujinimo jų... "Atskirose" eksproprijacijose... — didelis, nepergalimas nusivylimas... Kame priežastis — nepasisekimai, kalėjimo sienos, liūdnumas ar paprasta gėda — nežinau... Bet pirmiau politiškai apgynėjai neturėdavo tiek daug dalykų su išdavystėmis, nekaltų draugų apkalbėjimu, neprisidėdavo tiek daug prašymų matyti ant augėdžiūsių vardo, kad susimylėtų... O gal priežastis tame, kad sudarė čia eilė savotiškos rūšies eksproprijatorių... Nežinau.

Siaip ar taip kalbant, bet kada aš būdavau kalėjime ir labiausiai su eksproprijatoriais, tai eidamas iš kalėjimo mišydavau: visai bereikalingai valdžia ir buržuazinė visuomenė taip bijosi to judėjimo... Didžiamam mašinos rate yra mirties taškas. Ir šiame judėjime viskas savaime numiršta ir greitu laiku visai tas judėjimas numirs...

Ir tuojaus, atsiminus visus pasikalbėjimus, aš manau: — Visai bereikalingai valdžia geriasi, kad jai sustabdė, nuslopino tą judėjimą... Ne, tai buvo pavasario smaruk vandenbėgis, kuris be šalčių ir ledų apsištojo, nes neturėjo šlapumo... Žmonių gi, su neapsakoma eksproprijatoriška drąsa, pasiliko ir jų yra daug, labai daug ir jie daug baiseni už pačius eksproprijatorius...

Išklaucinėjom.

Męs klausinėjom liūdininką — pristavą Patrosą. Pradžioj mūsų "malonios kalbos" jis jautėsi karštygiu... Statė save labai augtu, pūtė prieš mus savo kritinę, apkabiną visokiems gelžkalbams, nemandagiai atsakinėjo ant mūsų užklausimų, pagalios rėmėsi tarnystos slapybėmis, bet labai mandagiai atsiliepdavo tuomet, kuomet jį užklauso davė teismo pirmininkas arba prokuroras.

Dalykai buvo neaiškūs ir nesvarbūs. Pristavas sumanė arštuoti darbininkus, kurie ant gatvės mušė šnipą, apsirėdžiusį amatninku. Jis, nakčia, sušaukė visus savo policistus ir apsupo namą, kuriam gyveno darbininkai. Kada darbininkai pajuto, kad jau apsupti, tai jie užsitarė vartus, duris, atsidarė langus ir pradėjo visokią balsais švilpti, staigti ir tt. Pristavas išlaužė duris. Darbininkai pradėjo jį policiją mėtyti pagaliais, lieti vandeniu ir tam panašiai. Policistai, nesdami priešaky savęs duris, nuimtas nuo kilpų, įsiveržė į darbininkų kazarmę ir suareštavo.

Iš apkaltinamųjų papasakojimų męs gerai žinojom, kas vėliaus buvo: kada darbininkus suareštavo, tai policistai be pasigalėjimo juos mušė. Pristavas pats liepė juos mušti. Mušė juos ir policijos nuovadė. Policistai stačiai pašėlo ir pradėjo darbininkus kankinti. Mušimas buvo taip baisus, kad nuvežus suareštuotus į kalėjimą, daugumą reikėjo jį ligonbutį paguldyti. Du darbininku išėjo iš proto, daugelis pasiliko sužeistais ant viso amžiaus, vienam akį iškirto...

Apie šias "smulkmenas" pristavas visai tylijo ir stengėsi nuo jų atsitolinti. Jis iškilmingai pasakojo: — Aš man priešaky savo komandos, kad pagaliais ir visokiomis priemonėmis nuo kilpų duris,

jomis ir kitokiais daiktais prisidengdami, kaip tie senovės rymiečiai čerepakomis — "testitudo", palengva traukėm pirmyn. Tuom tarpu man sudavė pagaliu į kairę ranką, nubrėžė mažąjį pirštelį. Vienas policistas turėjo apiešti komandą, nes jam pagaliu pataikė į koją. Jis nukrito nuo laiptų. Aš visai nenupuoliau dvasioj ir per visą laiką daviau paliepinus... Kaip tik męs laiptais pakilom augštin, tai priešai pradėjo slapstyti, bet męs juos tuojaus suradom... Čia randasi didžiausi kaltininkai...

Apgynėjai užsidedė kerštu. Ir senieji advokatai stengėsi kaip nors pristavą įgilti... Jie darė viską... Kibo net prie tokių dalykų, kurie rodesi juokingais, ypač dėl advokato, kad tik įgilt neigiliama.

— Pasakykite, ponas Patronatas, — mandagiai pratarė advokatas V... — Ne Patronatas, bet Patros, — pataisė pristavas.

— Taip, taip, ponas Patrosas, štai jūs taip dailiai ir karštygiškai išpasakojot, kaip ejoj ant priešo ir visą laiką buvoj priešaky... Kadangi jį jus leido pagaliais ir visokioms daiktams, tai jūs, vieton kepurės, užsimovėt pamazgą viedrą ant galvos ir lipot augštin?

— Aš — Patros... Viedrai kritę į mus, bet męs prisidengėm durim, — šaltai atsakė pristavas.

— Ponas apgynėjas — pastebėjo pirmininkas. — Liūdininkas visai neminėjo, kad yra laikė viedrą ant galvos, vietoj kepurės... Jis sakė, kad prisidengė tuom, kas papuoletė.

— O man kaip tik pasirodė, kad ponas pristavas buvo užtvėrovęs viedrą ant galvos. Atleiskite, reikėta, aš apsirinkau... Bet pavykykite ponas pristavas sužinoti vieną dalyką: kada jūs užlipot ant viršaus, ar tuomet mušė darbininkus??

— Ponas pirmininkai, nusispysojo.

— Ponas panašaus! Pagaliaus, kas buvo tuomet, kuomet męs užkariavom darbininkų kazarmę, prie dalyko nesiriša.

— Taip, taip, — patvirtino pirmininkas. — aš nedaleidžiu panašių klausimų.

— Ponas pirmininkas! Visuose elementariškuose išaiškinimuose kriminališkyje, keturiolikim punkte pasakyta, jeigu apkaltinamieji buvo nubausiti administratyviškai, tai tą bausmę gali teismas priskaityti... Aš jums primenu senato nuosprendį nuo 1895 metų, N. 36.

— O aš uždraudžiu tokius klausimus! Atsikartojo tas pats, kas ir visuomet būna panašiuose atsitikimuose... Pirmininkas karštai gina policijos darbus, kad jie į aikštę neišeitų, o advokatai protestuoja ir tampa viskas įtruktai į protokolą.

Męs, vist' apgynėjai, užsėdom ant pristavo sprando... Pradėjom pašones gnaibyti, pradėjom pamioti kalboj, perduodami iš vieno ranko į kitas. Apie keturias valandas tęsėsi tardymas. Pristavas visai nusilpnėjo. Prakaistas, kaip žirniai, pradėjo per veidą riedėti. Jis negalėjo išsitęsęs stovėti ir pradėjo tupinėti. Kareiviška išžiūra seniai išnyko, jau jis krūtinės neputė... Męs jį visai nukankinom... Bet keršto jausmai nepraejo... Tai jis nors čia savo atsina...

— Kaip ir visuomet, atsirado viską žinančias advokatas G.

— Męs dar poną turėsime tardyti ir meldžiame nepaliuosuoti... Bet pirm to, remiantis čia eile senato nuosprendžių, kad nesuleisti liūdininką - viršininką su jo pavaldiniais policistais, kurie dar nėra išklaucinėti, kas galėtų ant jų atsilipti, meldžiame poną pristavą pasodinti į atskirą kambarį ir prie durų pastatyti sargybą, kad nieko prie jo neprileistų. Štai jums senato nuosprendis 1869 metų, N. 412!

— Teismas apsvarstys jūsų reikalavimą.

— Naėjo, apsvarstė, sugrįžo ir pirmininkas paliepė teismo pristavui parūpinti kambarį.

— Kambarys yra! — pranešė teismo pristavas.

Kada Patrosą vedė, tai jis jį mus vilko akimis pažvelgė.

Teismas turėjo tęstis nemažiau trijų dienų. Męs nusprendėm tą karštygį uždaryti išlaikyti iki paskutinei minutai.

Praslinkus keturioms valandoms, laike pertraukos, teismo pristavas pranešė, kad mūsų karštygis iš proto eina. Po dviejų valandų sėdėjimo, pristavas pakėlė baisy triukšmą ir pareikalavo, kad jam atneštų laikraštį ar knygą. Kada jam teismo pristavas padavė laikraštį, tai jis trenkė ant žemės ir pasakė, kad esąs neįpratęs laikraščius skaityti, nes jo sekretoriūs daras svarbesnis iškarpa ir duodas jam skaityti, kad išsigelbėjus nuo tuščio ir nereikalingo skaitinio (Toliau bus).

MOTERIMS NAUJIENOS

Danijos darbininkų federacija.

Danija, mažutė Europos šalis, apie kurią "Laisvėje" jau nekartą buvo rašyta. Jos gyventojų kultūriškumas ir susipratimas gali būti mums, lietuviams, puikiu pavyzdžiu.

Ir moterų judėjimo žvilgsniu Danija eina pirmutinėje eilėje. Danijos moterų darbininkų federacija ir jos sutvarkymas gali būti idealu lietuviškos moterims.

Danijos darbininkų federacija įsikurė 1885 metais. Tuomet ji buvo dar visiškai slėpūte. Federacijon priėmė darbininkės, dirbančios įvairiuose amatuose, įvairiose industrijos šakose.

Moterių darbininkų federacija kiekviename mieste yra susijungusi su vietos ugdymo organizacija ir faktiškai dirba bendrą darbą.

Moterų federacija turi jau apie 3,000 narių. Federacijai besidarbuojant, daugely vietų susitvarkė darbo valandas, moterims darbininkėms duota vakacijos (atlyginant už vakacijos dienas), kaip kur pakelta algos.

Ačiu federacijai, su daugeliu firmų padaryta naudingos sutartys, sumažinančios darbą, pakeliantis algą ir suteikiančios šiaip jau daug patogumų.

Federacija turi savo streikų fondą. Viena karta iš to fondo buvo sušelpta net svetimos šalies streikieriai, būtent Švedijos darbininkai, dalyvavusieji visuotiname streike.

Kada tai lietuviškos moterims įsikurs panašią federaciją?

Meilė.

Niekas tiek žmonijai nesuteikia malonumų, kaip meilė. Meilė tveria poeziją, meilė padaro žmogų karštygiu, meilė suteikia laimę ir ant meilės visas žmonijos gyvenimas paremtas. Jeigu meilės nebūtų, tai, veikiausiai, ir žmonija išnyktų.

Bet tuom pačiu laiku tu pati meilė atneša ir didžiulius skausmus. Jeigu tik meilė būna nepasekminga, jeigu vienas išmyli, o kitas išmylėjusį atmeta, tuomet ta meilė priveda prie saužiuo dyščių, priveda prie beprotystės, žmogus gauna džiaugį ir tam panašiai.

Ir kas gi ta meilė? Iki šiol meilę skaitydavo paprastu gamtišku instinktu... Meilę apdainuodavo, meilę prakiekdavo, meilę jį padangas iškelavo — tai vis darbas poetų, tankiausia išmylėjusių žmonių. Bet mokslas mažai jį kišosi. Kodėl mokslas, ypač medicina, mažai jį meilę atkreipė atydos — tai sunku pasakyti. Bet dabar jau pradėdama ir tas labai svarbus klausimas judinti, pradėdama tyrinėti, kas tai yra meilė?

Vienas Anglijos daktaras kuris užsiėmė meilės tyrinėjimu, praneša, kad meilė, tai tokia pat liga, kaip ir visos kitos ligos ir kad meilė pilnai galima vaistais gydyti. Išmylėjusieji ir neatsiekę tos meilės, netenka apetito ir nupuola dvasioj. Pas juos atsiranda savotiškos rūšies melancholija.

Kitas daktaras pasakoja, kad meilė, tai ne kas kitas, kaip tik apsvaigimas nervinių centrų. Tas svaigulys labai blogai atsiliopia ant kraujo vaikščiojimo. Jeigu tą ligą nesustabdyti, tai jį gali žmogų priversti prie didelio nerviškumo, beprotystės ir džiūvos. Jis taipgi

tvirtina, kad meilę reikalinga vaistais gydyti. Bet jis sako, kad mokslas dar neatidengė meilės bacilių ir iš tos priežasties nėra priešmeiliškos rūgšties. Vienok jau pradėdama bandyti gydyti nelaimingai išmylėjusius. Nors ta liga neapsakomai sunku gydyti, ypač, kad ligoniai neišpildo daktary duotų instrukcijų.

Jeigu tik pavyks atidengti meilės bacilas, tuomet bus surasta ir priešmeiliška rūgštis. O suradus priešmeilišką rūgštį, be galo galima bus išsigelbėti nuo visų tų tragedijų, kurios dabar įvyksta ant meiliškų pamatų. Tuomet susimąžins saužudystės, susimąžins užmušėlis ir susimąžins kitos ligos, kurios gaunamos iš priežasties nelaimingos meilės.

Tai bus mišminiškas mokslo žingsnis, nužengtas pirmyn.

V. P.

Rengia prie streiko.

Siomis dienomis senelė Jones savo prakalboj New York'e kūrė moterišką drabužių siuvėjas ir siuvėjas eiti streikant, jeigu savininkai neišpildytų jų reikalavimų. Tarp kitko jį nain pasakė:

"Aš čia greičiau sukeliu visokių veidus, negu kur kitur. Ką tik užbaigiau angliakasių streiką Coloradoj, kuris tęsėsi šešis mėnesius.

"Man tankiai prisieina būti su streikieriais, prieš kuriuos išstato apginkluotus kareivius, bet aš nieko nesibėju. Aš galiu apvažiuoti visą šalį ir apsisoti kiekviename miestely ir nei gubernatoriai, nei majoriai negali man to uždrausti, jeigu aš pati užsimoku už gelžkelio bilietą".

Siuvėjai, kurių tarpe daugiau moterų, reikalauja, kad darbdaviai su visais lygiai elgtųsi: kad būtų gvarantuota minimališka užmokesčiai; kad visose dirbtuvose vienodai būtų išmokamos algos; kad visas dirbtuves kontroliuotų inspektorai ir priverstų darbdavius pildyti unijos teises ir kad priimti mokiniai nebūtų laikomi taip ilgai ant žemos algos, kaip dabar daroma.

Jeigu darbdaviai šių reikalavimų neišpildytų, tuomet gali kilti streikas.

ŽINIOS.

Tik 60 pačių turėjo Amerika — tai "biznio" šalis. Čia žmonės visokias būdais stengiasi, kad tik daugiau gautų pinigų. Štai, tulas von Wagner sumanė bizoni vartyti piršlybom, tik ne dėl kitų, bet dėl savęs. Per trumpą laiką jis "prisipiršo" sau 60 merginų ir su visomis apsidėjo.

Trumpai Wagnerio istoriją skamba sekantčiai:

- 1) Jo užsiėmimas — apsiavedimas.
- 2) Nuo kiekvienos pačios gaudavo nemažiau, kaip tūkstantį dolerių.
- 3) Slūbą ėmė tik... 60 gykių.
- 4) Medaus mėnesis tęsdavosi ne ilgiau, kaip dvi savaitai.
- 5) Toj pačioj dienoj, kada apiešdavo vieną, tai jau imdavo slūbą su kita.
- 6) Toj pačioj dienoj, kada "išveždavo" jį savo kambarį viena, jau darydavo sutartį su kita.

Bet, kaip žinoma, šiemet krizio metai ir visoki bizniai

"bankrutija", tai ir Wagnerio biznis "subankrutijo" ir dabar ponas Wagneris už "skolas" sėdi St. Louis kalėjime. O gal prie "bankruto" privedė karė? Juk visi biznieriai skundžiasi, kad iš priežasties karės bizniai blogai eina.

Mat, ir su tokiais talėntais žmonės "subankrutija".

Neužmirškite!

28 d. vasario — tai moterų diena. Tą dieną visose Susivientose Valstijose įvyks didžiausi moterų mitingai, kur bus aiškinaama apie moterų reikalus, ir ypač apie išgavimą balsavimo teisių.

Tik viename New York'e rengiama bent keli mitingai. Tų pačių Moterų Progresyvis Susivienijimas, kaip girdejojme, taip-pat rengia prakalbas.

Reikia geisti, kad ir kitos moterų draugijos kuomi nors pažymėtų tą dieną.

Moteris gali būti policistais.

Nors valdžia bijosi suteikti moterims lygių teisių, bet policistų vietų nesigaili. Štai Trenton, N. J., 2 d. vasario senatas priėmė įstatymą, leidžiantį moterims užimti policistų vietas.

Policistų vietas suteikia labai noriai. Matomai, moteris geros policistos.

\$100,000 dovanų mušikantams.

Elizabeth Kulig paaukavo Chicagos Simfonijos muzikantams \$100,000. Tiesioginai eis išdavimui pensijų senatvėj ir ligoj.

Gera konkurentė.

Kaip žinoma, karališko kraujo žmogus negali vesti paprastą merginą. Bet dabar Hesso princas Christianas veda paprastą amerikietę iš Washingtono. Minėtis princas buvo numylėtinis kaizerio žmonos ir jam buvo persama caro dukte Olga. Suprantamas daiktas, jeigu jis būtų apsiavedęs su caro dukterija, tai Rusijoj turėtų pukiąsias vietą. Bet čia pasi-painiojo paprasta amerikietė ir paveržė nuo Olgos jauniki.

Dabar vargšas išsizada karališkos kilmės ir tampa paprastu vokiečiu, bet neat-sisako nuo savo mylimosios.

Jis turi 28 metų amžius ir randasi ant karės lauko, o jo mylimoji dabar kaizerio rūmuose. Bet ja ten baisiai pasisekioja, visi neap-kenčia.

Kad ir pasisektų, turbūt tampa pamišęs Washingtono, nes čia visi lygūs.

Tai dar pirmas atsitiki-mas kad amerikone išteka už tikro princo.

Jis jai dėkingas.

Colorado's naujasis gubernatorius, užimdamas savo vietą, jokių prakalbų nesakė. Jis tik rimtai pasakė.

"Už viską aš esmi labai dėkingas savo žmonai ir jį-nai bus mano pirmuoju pa-tarėju".

Toks gubernatoriaus išsi-tarimas visus valdininkus nustebino. Bet reikia pripažinti, kad gubernatorius labai teisingai pasakė. Gera žmona, tai tikriausias, arti-miausias ir meiliausias vyro draugas. O jeigu turi toki draugą, tai kojęl jis negali pirmiausia pasitarti su savo draugu tarnystos reikaluo-se? Rodosi, kiekvienas žmogus, sveikai protaujan-tis, turėtų tą pripažinti, bet Colorado's visuomenė iš to labai stebisi.

Puikius dėl visų pavyz-dis!

Moterų išnaudojimas.

Washingtonas. — Nors Columbia distrikte yra įsta-tymai, pagal kurių moteris ir merginos neprivalo dau-giau dirbti, kaip 8 valandas į dieną, bet tie įstatymai tik ant popieros. Moteris ir merginos dirbtuvėse, res-tauracijose ir kontorose dirba po 12 valandų į para.

Darbdaviai visai nepaiso, kad tokie įstatymai viešpa-tauja, o moteris bijo ką nors darbdaviams sakyti, kad ne-pasilikus be darbo. Mat, už pasipriešinimą darbdavys gali iš darbo išvaryti.

Amerikos Darbo Federa-cija išsiuntinėjo sumanius atstovus, kurie lankosi po dirbtuves, krautuves, res-tauracijas ir tyrinėja mote-ry darbo sąlygas. Kur tik atstovai užėina, tai visur mo-teris juos maldauja, kad nesit-kištų jį darbo sąlygas ir santikius su darbdaviais, nes jų nuomone, darbdaviai gali supykti ir išvaryti iš darbo, tuomet prisieitų badu mirti.

Amerikos Darbo Federa-cija mano Washingtono su-organizaciją galingą moterų organizaciją. Amerikos Darbo Federacijos nuomone, niekas kitas negali priversti pildyti tuos įstatymus, kurie uždraudžia moterims vir-saus astuonių valandų į die-ną dirbti, kaip galinga orga-nizacija.

Geriau būti nužudytam, negu su pačia gyventi.

Pabaigoj pereitų metų New York'e tulas William Perri nužudė savo žmoną ir tapo suareštuotas. Dabar atsibuvo teismas ir jį pa-smerkė mirtin. 8 d. kovo jis buvo nužudytas ant elektriš-kos kedės. Išeidamas iš teis-mo, Perri pasakė: "Aš dabar daug linksmesnis esu, ne-gu pirmiau buvau ir noriai atsisiėsiu ant elektriškos ke-dės".

"Sugalvojo".

Indianapolis, Ind. — Siom-is dienomis tapo suareš-tuota uola Elena Civin. Ją kaltina už pavogimą 13 metų mergaitės. Civin, gyvendan-ti Austrijoj, paskolino tu-čias Fourkmanui žinoma sumą pinigų. Kada Civin rengėsi važiuoti Amerikon, tai Fourkmanas negalėjo jai skolą atiduoti; tuomet jinai sugalvojo, kad reikalinga iš Fourkmano paimti tokis "do-kumentas", pagal kurį gali-ma būtų skolą atgauti ir A-merikoj gyvenant. Na, ir pavogė 13 metų mergaitę.

Dabar Civin suareštuota ir bus išsiųsta į Austriją, o mergaitę sugrąžins tėvams.

Serbų moteris.

Serbijos moteris yra labai gerbiamos vyrų. Serbų idėja labai skiriasi nuo turkų idėjos, kurie savo moteris laiko uždarę arba nuo vokie-čių, kurie moteris laiko tik pačiom - gaspadinėm. Pas serbus moteris — draugė vyro.

Brolis atsako už savo nevedusias seseris.

Pas serbus skaitosi nedoru pasielgi-mu, jeigu brolis apsiaveda ne-laukdamas, kada jo vyres-nioji sesuo ištekės.

Serbijos mergaitė, nemo-kėdama keturių kalbų, gėdi-nasi visuomenei pasirodyti. Serbijoj sunku surasti mote-ry, kuri nemokėtų muzikos. Moteris mokinasi piešimo, įvairių mezzinių ir kitokių dailės darbų.

Apart to, serbės gerai moka gaspadinauti. Net ir buržuazinės moteris pačios dirba namų darbu.

Bet lygių teisių su vyrais neturi.

KORESPONDENCIJOS.

MINERSVILLE, PA.

Vietos kolektoeriai surinko L. S. F. \$30.00, kurie pasiūst kasieriui Sidlauskui. Draugystės, kurios pažadėjo aukauti, dar pinigų neperdavė. Pasižadėjusios aukauti šios: "Spindulys Sviesos"—\$10.00 D. L. K. Vytauto U. dr—\$5.00, L. S. S. 15 kuopa dar galutinai nenubalsavo, kiek aukaus. Iš kitų draugysčių žinių negauta.

Ikišiol aukos ejo gana silpnai. Suprantama, buvo tam ir priežastis, apie kurias turėsiu paminėti.

Kada buvo saukiamas beparapijonams susirinkimas, tai mūsų klebonas stengėsi tam kenkti. Jis iš sakyklos apskelbė ant tos dienos savo susirinkimą ir perspėjo parapijonus, kad jie su mumis nedalyvautų. Jis paskyrė savo kolektoerius, kurie visas surinktas aukas privalo pas jį nunešti. Suprantama, tos aukos bus sunaudotos tokiems tikslams, kokiams ir visuomet kunigai sunaudoja. Antra priežastis, tai parapijonai, kunigo perspėti, nieko neduoda beparapijiškiems kolektoeriams ir visos aukos surinktos tik iš laisvesnių žmonių, kurie pilnai prijaučia nuo karės nukentėjusiems.

Dar yra priežastis — tai mūsų pačių neužtikėjimas, ar tos aukos pasiekė vargšus, kurie nukentėjo nuo karės? Dauguma mano, kad tas aukas sunaudos tie, kurie bus paskirti iš šaldintini. Nors daug buvo aiškina, kad mes paskirsim ištikimą aukų išdalinimo komisiją, bet visgi dauguma į tai netiki. Suprantamas daiktas, jeigu mes taip sakysim ir visai neaukausim, tai niekas aukų negaus, nes jų visai nebus.

Kad išsklaidytis tokias abejones ir išaiškinti dalykų stovį kaip reikia, reikalinga parengti prakalbas. Po prakalbų kolektoeriai vėl galės pereiti per stubas. Dabar gi tas darbas pertrauktas ant trumpo laiko.

Aš istariu kolektoeriams širdinga ačiu už pasiūventumą ir tikiu, kad jie ir ant toliaus pasidarbuos.

J. Ramanauskas.

CHRISTOPHER, ILL.

Čia lietuvių yra nemažas būrelis, bet jie nieko neveikia, apart girtuokliavimo ir peštynių. Beje, tankiai parengia "pasilinksminimus". Parsiveža keliatą bačkučių alaus, keliatą galionų degtinės, pasikviečia muzikantą ir pradeda "linksintis": vieni stūmiasi, kiti šoka, treti kortomis lošia. O kada jau nusigeria, tai pradeda peštis. 23 d. sausio atsibuvo panašus pasilinksminimas". Besilinksminant taip įsikarsčiavo, kad net daktaras reikėjo reikalauti. Vienas neteko pusės nesies.

Toks mūsų lietuvių gyvenimas.

Viską žinąs.

SCRANTON, PA.

Kun. Kūras dabar pradėjo sakyti pamokslus apie "cnatas". 24 d. sausio jau kad davė moterims pipirų, tai davė už tai, kad dauguma iš jų mažai vaikų turi. Jo nuomone, kiekviena moteris-katalikė privalo nemažiau turėti, kaip aštuonis kūdikius, o kuri tiek neturi, tai sunkiai prieš dievą nusikalsta. Tokios moteris eina pas bedieviškus gydytojus, kurie duoda visokių patepimų ir moteris pasilikanti, kaip medis be jokio vaisiaus.

Man rodosi, kad kiekvienas gali suprasti, kodėl kunigas agituoja už dideles šeimynas.

Merginoms liepė neparsiaduoti taip pigiai vyrams, jeigu jos nori apsigyventi, bet nepasakė, kokios kainos prideda.

Kun. Kūras irgi pernai

mainė. Pirmiaus savo parapijonams liepdavo skaityti "Laisvę", "Keleivį" ir kitus laikraščius, nes jie esą geri ir apšviečia žmones. Dabar gi liepia jų laikraščių neskaityti, nes jie per daug storus kunigus maliavoja.

Patartina laikraščiams plonesnius kunigus maliavoti, tuomet vėl bus geri.

C. C. kas.

DETROIT, MICH.

1913 metais besilankydamas L. Grikstas užkrete "džiovos" liga I. W. W. lietuviška unija. Išvažiavus Grikstui, unijos nariai pradėjo "sirgti". Liga tęsėsi 12 mėnesių ir iš dešimties narių pasiliko tik vienas, bet ir tas labai silpnas. Prieš mirstant jis mano pakviesti Grikstą, kad tas ant "mirusių kapo" pasakytų pamokslą ir juos apraudotų, nes iš jo priežasties tas atsitiko.

A. Vergas.

SHENANDOAH, PA.

31 d. sausio atsibuvo pirma Shenandoah apielinkės konferencija dėl nukentėjusių lietuvių nuo karės. Konferencijoj dalyvavo 12 draugų; delegatų pribuvo 29. Konferencija atidarė ligalikinis pirmininkas J. Vilkelis. Delegatų mandatus peržiūrėjo P. Morkūnas ir K. Bubnis. Konferencijos pirmininku išrinktas J. Vilkelis, sekretorium K. Bubnis.

Konferencijos nutarimai: 1) Nutarta kogeščiausia surengti prakalbas, kuriose kalbėtojai išaiškins kas dabar dedasi Lietuvoje, su kokių tikslu renkamos aukos ir kas jas renka.

2) Nutarta atspausdinti keliolika šimtų atsišaukimų ir išplatinti juos tarp lietuvių, kad plačiau supažindintus, kas verčia mus aukas rinkti, kas bus rinkikai ir t. t. Tam tikslui tapo išrinkta komisija iš septynių ypatų.

3) Nutarta išrinkti 10 aukų rinkikų. Bet pradėjus juos rinkti, pasirodė negalima visų išrinkti, tai išrinkta tik penki: V. Valenta, J. Burčikas, J. Senkus, J. Morkūnas ir J. Simonavičius. Kiti penki bus išrinkti sekanciam susirinkime. Išdinknu išrinktas J. Staniškis. Jis turės užsistatyti \$500.00 kaucijos.

4) Rinkikai eis per visas draugystes, kurių randasi apie 38 ir per šias įstaigas: krautuves, daktarus, advokatus, kunigus ir salūninkus; taipgi bus vaikščiojama per stubas visų gyventojų, neskiriant tautų.

5) Valdyba išrinkta iš sekančių ypatų: Pirmininku J. Vilkelis, fin. sekret. J. A. Byla, prot. sekretorium J. Grudzinskas.

6) Sekantis delegatų susirinkimas nutarta laikyti 28 d. vasario, 1:30 vai. po pietų. Geistina, kad tos draugystės, kurios nedalyvavo šioj konferencijoj, išrinktų delegatus ir atsistų į sekancią konferenciją.

Mūsų "Sietynas" bičiuliuojasi su kunigais ir iš to niekas nesistebi, bet kad jis pradėjo bičiulintis su buvusiais "socialistais", laisvamaniams ir tam panašiai, tai jau labai nuostabu. "Sietynas" prezidentas — mirštančios "Darbininkų Vilties" redaktorius, kuris dabar su kunigais pučia į vieną dūdą.

16 d. spalio "Sietynas" su kokia tai moterų draugija, kurią dar negimusią apkrįkštijo, surengė koncertą. Buvo garsinta, kad visas pelnas eis nukentėjusiems lietuvių nuo karės. Tikietai buvo parduvinėjami ir tarp sveiktinčių, kurie taipgi neatšakė nuo pirkimo, nes atjaučia nukentėjusiems nuo karės. Žmonių prisirinko gana daug ir pelno buvo nemažai. Bet štai paskui pasakelbia, kad nukentėjusiems

nuo karės bus skiriama tik trečia dalis viso pelno. Pagaliaus ir tą trečdalį nubalsavo pasiūsti kuniginio seimo įkurtam fondui. Ar tie pinigai pasiūsti — nežinia, nes atskaitų nemačiau.

Dabar aišku, kaip "Sietynas" visuomenės pinigais šelpia nukentėjusius nuo karės.

Kada buvo draugysčių konferencija, tai mūsų "Vėžynas" net delegatų neatsiuntė. Mat, 31 d. sausio kunigėlis per pamokslą užsakė, kad "Visų Sventų susaidė" nesistų delegatų ir "Sietyną" išgyrė už "gerus" darbus. Toliaus kunigėlis sakė, kad pats prisidėsias prie aukų rinkimo; kolektoeriai rūpinasi aukų rinkimu, o jis pinigų laikymu ir išsiuntinėjimu, tik be jokios kontrolės!

Lietuviai, aukaudami savo kruvinai uždirbtus centus, apsiūžūrėkite kam juos paskausite ir kas juos paskui sunaudos? Duokite visuomenės išrinktiems kolektoeriams, kurie turės nuo centro valdybos palidėjimus, nes per juos surinktos aukos bus išdalintos Lietuvos vargdeniams ir tos visos aukos bus visuomenės kontroliuojamos.

Ekstra Korespondentas.

LAWRENCE, MASS.

Šiomis dienomis pas matulus katalikas pradėjo areštuoti už perzengimą šešto dievo prisakymo "nesvetimoteriauk". Viena karšta katalikė paliko savo vyrą Lietuvoj ir atvažiavo į čia. Begyvenant čia velnias sukurstė susimylėti su vienu vaiku. Vyras apie tai sužinojo ir pranešė vietos valdžiai. Atėjo policija ir abu du suareštavo. Teismas nutėisė abudu po tris mėnesius kalėjimo.

Tuli mūsų tautiečiai jau pradeda iš proto kraustytis beužmezdamai socialistus. Neužtenka to, kad visap juos pravardžiuoja, bet jau pradeda skolintis socialistų slapyvardžius ir po tals slapyvardžiais rašinėja į tautiškus laikraščius. Bet, kaip ta patarlė sako, "šuns balsas į dangų neina", tai ir mūsų tautiečiai šmeižimai nieko negelbsti: socialistai visur turi pasisekimą.

L. S. F. vietinis komitetas jau pradėjo darbuotis. Tik vargas, kad siaučia bedarbės, per tai mažai galima aukų surinkti.

Reikia pastebėti, kad katalikai nesipriešina aukautai L. S. F., bet tautiečiai sako: "Jeigu turėtūt tautišku stampu, tai pirkume, bet socialistaiščiū nepirkime".

Čia turiu priminti p. Ramanauskui, kuomet jis, laikydamas prakalbą Lexington salėj, pasakė: "Lietuvia reikalauja pagalbos. Remkite, kiek kas išgalite. Kas atsisakys remti — tas bus išgama! Tik nelaimė, kad lietuviai skirstosi į partijas ir tokioj sunkioj valandoj ardo vjenybę".

Pasakyk, gerbiamas, kas dabar plėšo vienybę — socialistai, ar tautiečiai?

Dilgė.

CLINTON, IND.

1 d. vasario atsitiko nelaimė: anglų kasykloj Juozas Jasevičius papulė ant elektros dratais ir liko ant vietos užmuštas. Velionis buvo laisvų pažiūrų, vedęs lenkę ir ėmęs civilizaciją šliuba, tai kunigas atsisakė priimti į bažnyčią ir laidoti su bažnytiniemis ceremonijomis. Tuomet moteris užtuos pinigų nusamdė beną, kad pagrąjintų laike laidotuvių. Velionis prigulėjo prie šv. Kazimiero draugystės. Pasiliko žmona su šešiais mažais kūdikiais.

Viri.

SPRINGFIELD, ILL.

Kunigas šmeižikas. Šiomis dienomis teatrali-

ka kuopa "Bangos" sulošė dramą "Nepasisekė Marytei". Apie lošimą nei neminėsiu, nes noriu keliatą žodžių pasakyti šmeižikams, kad nuo jų atsigrasys.

Tuojaus po sulošimo veikalo, 24 d. sausio, kunigas C — is per pamokslą visaišplūd tas merginas, kurios dalyvavo lošime ir kurios priklauso prie teatrališkos kuopos "Bangos". Matomai tam Romos agentui gaila, kad prie kuopos priklauso daug merginų ir kad lošime dalyvavo net šešios. Kokiais žodžiais jis šmeižė merginas, tai aš jau čia neisdrįstu atkartoti, nes doras žmogus tokių žodžių nevertoja. Gali juos vartoti kunigas, prisidengdamas šventenybės skraiste.

Aš manau kuopa nenusišleis ir patrauks tą šmeižiką atsakomybėn. Nes taip išniekinti tautiškai nekaltas mergaites, tai jau per daug ir kuopa prasiženktų prieš dorą neuztarusį j.

Pasirodė, kad mūsų kunigai užsikrėtė kryževivių dvasia ir jeigu tik galėtų, tai tuojaus inkvizicijos laikus sugrąžintų ir nekaltus žmones kankintų vien tik dėlto, kad tie kitai protauja.

Bažnyčia, kurioj privaltų dievą garbinti ir artimo meile skleist, pavertė į šmeižimų vietą ir kursto vienus prieš kitus, perzengdami doros rybas.

P. Mozuras.

THROOP, PA.

Sis miestelis labai mažai žinomas, nes iš jo mažai žinių laikraščiuose matosi. Lietuvių yra apie 100 šeimynų ir apie pusantro šimto pavienių. Veik visi dirba anglių kasyklose. Yra trys laisvos draugystės — Liet. Sūnų draugystė, D. L. K. G. dimino ir D. L. K. Vytauto draugystės; visos trys gyvuoja neblogai. Lietuvių vertelę visai nėra, apart trejetą karčianninkų. Tarpe lietuvių apsigyventųjų mažai yra, bet laisvų pažiūrų gana daug. Dėl visuomenės ir pačių labo nieko neveikiama, nes neturime tokių žmonių, kurie pradėtų veikti. Bet dėl nukentėjusių lietuvių nuo karės nutarė visos trys draugystės parengti ant 17 d. balandžio balių ir išleisti ant laimėjimo du daiktus dešimties dolerių vertės.

W. Stulpinas.

N. S. PITTSBURGH, PA.

26 d. sausio keliatas vaikinių parengė balių L. S. F. naudai. Baliaus buvo labai pavyzdingas ir pelno liko \$10.00. Tikėtasi daugiau pelnyti, bet tokioj bedarbėj, tai užtenka ir tiek.

Nors plaktuose buvo pasakyta, kad visas pelnas bus paskirtas L. S. F., bet mūsų tūli bizniečiai varė agitaciją, kad tuomi pelnu pasinaudosią vien tik rengėjai ir tt. Laikė balius gaudė jaunimui ir tempė į karčiamas, kad tik užkenkus tam baliui.

Ar tai gražu taip elgtis? 22 d. sausio L. S. S. 55 kp. buvo surengus prakalbas pamincijimui kruvinojo nedėdienio. Kalbėjo drg. Kačergis. Kalbėtojas savo užduotį atliko gerai. Deklamavo drg. Bračulienė; savo užduotį atliko gana puikiai.

Vienas dalykas peiktinas: kada kalbėtojas kviečia žmones prisirašyti prie kuopos, tai mūsų organizatoriai liepia ateiti ant susirinkimų. Man rodosi, kad geriausia naujus narius prirašyti laike prakalbų, nes čia greičiau gali žmogų pritraukti, negu liepti jam ateiti ant kuopos susirinkimo. Toks įprotis reikėtų panaikinti, nes pas mus nuolat taip atsitarkoja.

Uralas.

SIoux CITY, IOWA.

Čia lietuvių randasi nemažas būrelis — viso skaitoma apie 650; taipgi yra keliatas draugysčių. Bet veik visi apšvieta nesirūpina, paskendę girtuoklystėje; geriau-

sias užsiėmimas, tai kazyrois ir peštynės. Jeigu atsiranda laisvesnių pažiūrų vaikinai, tai negali gauti pas lietuvius kambario. Bet jeigu bandai kalbinti prie darbininkiškos organizacijos, tai reikia saugotis, kad su slūta negautum. Bet jeigu jau nuo slūtos išsigelbsti, tai išgirsti litanią visokių žodžių.

Gyvenimas labai liūdnas ir net gaudrus. Laikraščių ne tik darbininkų neskaito, bet ir kuniginiumi.

Liet. Jaunikaitis.

HARTSHORNE, OKLA.

Sis miestelis nemažas, bet jo išvaizda panaši į kaimą: namai tik vienu gyvenimu, toli vienas nuo kito, vanduo vartojamas iš šulinių ir tt. Lietuvių randasi apie 100 šeimynų ir apie tiek pavienių. Čia žemė pigi, tai dauguma turi savo namelius pasitarė. Merginų visai nėra, nes jeigu kokia atvažiuoja, tai tuojaus apsigveda.

Yra trys draugystės: S. L. A. kuopa ir dvi pašelpinės, bet ant visuomenės dirvos nieko neveikia. Laikraščių irgi neskaito. Bet už tai specialitaisi "čoko" dirbime. Mat, ši valstija "sausas", tai lietuviai dirba naminių alų ir vadina jį "čoku". Nespėja vieną bakčą ištuštinti, kaip jau kita verda. Bet jeigu pasitaiko taip, kad vieną bakčą ištuština, kita dar neužrūgsta, tuomet jau tikras vargas! Bėgioja pas kaimynus skolinti.

Bet nuo to "čoko" būna ir negėstimų pasekmė. 30 d. sausio vienas žmogelis pasikinkė arklį ir nuvažiavo pas kaimyną "čoko" išsigerti. Bėviedėdamas gerokai nusičokavo. Vakare važiavo namo su moteria ir dviem kūdikiais. Girtas būdamas iškrito iš vežimo, tuom tarpu arklys pasibaidė ir pradėjo bėgti. Vežimukas atsimušė į stulpą. Vienas kūdikis tapo užmuštas, moteris sunkiai sužeista, o antras kūdikis išliko sveikas.

Tai matot, kokios "čoko" pasekmės. O tokių atsitikimų jau buvo labai daug ir dar bus.

Atkeliaves.

LONG ISLAND, N. Y.

Kun. Miluko žuvo \$5.00. 6 d. vasario atsibuvo balius vietinės draugystės, kuriame dalyvavo net iš Jersey City pora draugysčių. Žmonių susirinko nemažai ir visi linksinosi dailiai. Bet atlikimo ir biznierių, kurie pradėjo aukas rinkti ir kitokių biznis vartyti. Vieni pradėjo aukas rinkti kunigo užlaikymui Jersey City, o kun. Milukas pardavinėti po 25c. kokius tai laimėjimo tikietus, kuriuos žmonės pirkdami net ir ranka bučiavo. Biznis čia labai gerai ir kunigėlis sykiu su kitais linksminasi.

Pradėjo maršuoti. Maršavo viena iš Jersey City draugysčių. Po maršavimo, pirmininkas išreiškė draugijai gerus velyjimus ir tt. Bet čia būta vieno parapijos šulpo, kuris tuojaus atsistojų ir pradėjo prieš Miluką "spychyti" drožti, būk tas nėsas užkviestas ir neturis tiesos biznį daryti. Mat tas parapijos vadys atkeliavo su pulku kolektoerių ir norėjo gerą biznį padaryti.

Milukas pasijuto užgautu, išėjo į vidų svetainės ir pradėjo šaukti: "Broliai, aš užfundijau bakčą alaus už penkis dolerius ir porą "bakšų sodės", nejaugi dabar viskas pražus?! Aš noriu su jumis draugiskai apsieiti".

Kiela didelis sumišimas, publika kunigui neduoda kalbėti. Kunigas perpyko ir grasina suareštavimu savo "sebrų", bėga prie policiamų, kad suareštuotų, bet policiamai atsisako areštuoti.

Tuomet kunigas pradėjo organizuoti savo šalininkus ir nežinia ką būtų veikęs, bet prie jo priėjo vienas žmogus ir pasakė: "Ar tu matai, kad jau po dvylikos. Tu žinai tą, kad

tau dvasiški įstatymai leidžia tik iki dvylikos valandos būti? Neskis greičiau iš svetainės, nes čia tau ne Philadelphia".

Kunigas be jokio pasipriešinimo smuko per duris. Taip, vargšo, penki doleriai ir pražuvo.

Ar ne puiki istorija? Centai dar žmonių kišeniuose, o jau už juos eina peštynės. Vertėtų darbininkams pagavoti ir tokius ponus pasiūsti į šalį nuo savo kišenių.

Buves Baliuje.

NEWARK, N. J.

Pas mūsų katalikus ir tautininkus skandalai ir skandalai; parapijoj dižioliūs vaidai, biznierių skundžia vieni antrus valdžiai; štai, šiomis dienomis apskundė ponts V. A., agentas laivakorių ir siuntimo pinigų, kita agenta savo konkurenta V. L., kam pastarasis siunčia pinigus per pačią kitiems be valdžios leidimo ir kaip girdėti žmones kalbant, ponas V. L. liko nubautu. Besikivirėdami tarp savęs, mūsų parapijonai nesustojia stengėsi supjudyti ar kenkti kuom nors ir pirmieviams. Štai, norėdami ar nenorėdami, neprileidžia pirmieviškų draugijų sąryšiui pabaigti "ferus" ir programą Sv. Jurgio draugystės salėje, kuomet sąryšis užmokėjo už salę 65 dolerius — tai jokių klūčių nebuvo, bet dabar, kad reikia baigti ir nemokėjus gauti salę, tai jau du kartu buvom pačmė ir vis prieš tą vakarą sužinom, kad salė išrandavota kitiems ir kasžin kada gausime užbaigti. Paskutiniu (trečiu) kartu paėmėm ant 7 d. kovo, ir jei tą dieną neteks užbaigti, tai jau bus aišku, kad mūsų oponentams yra baisiai nesmagu matyti mūsų pasisekimus; tokiu būdu prisieis pirmieviams įieškoti kitos svetainės savo reikalų atlikimui; taigi dabar Newarko lietuviškos progresyviškos draugijos pabaigą savo fery programo išpildys ir likusias aukas leis išlaimėti ne 31 d. sausio ir ne 20 vasario, bet 7 diena kovo 1915!

Narva.

DARBAI

St. Louis, Mo. — Darbai po naujų metų nei kiek nepagerėjo, bet dar nekuriuose dirbtuvėse sumažėjo. Tokiu būdu dar keliais šimtais pasidaugino bedarbių armija. Tikta tris dirbtuvės dirba dieną ir naktį. Mat, jos gaudavo užsakymų nuo kariuoninių šalių, tai turi tą darbą kuogreičiausia atlikti. Dirba balmus ir kitokius pakinkymų reikmenis.

Bet prie tu dirbtuvių nuo ryto iki vakarui stovi buriai abiejų lyčių darbininkų ir laukia, ar darbdavis nenupirks jų jėgos nors už pigiausią kainą.

Miesto valdžia dūda bedarbiams vieną sykį dieną sriubos bliūdą ir mėsos šotelį. "Pietai" duodama dideliu name, kuriame pirmiau buvo "kortas". Tas namas apsuptas bedarbiais; jie spaudžiasi vienas prie kito ir prie mūro sienų, tartum norėdami jį nuversti, kad tik greičiau gavus tos sriubos ir sušildžius savo vidurius.

Miestas suteikė bedarbiams tą sriubą, kad sulaukė demonstraciją, kurias jie nuolat daro. Mat, kada šuo alkanas, tai numetus jam kaulą, truputį nusiramina.

Atsirado daugelis tokių, kurie pradeda nemokėti už pietus restauracijose. Pavalgo pietus ir liepia mokes ties pareikalauti nuo miesto majoro. Suprantama, tokius tuojaus suareštuoja. Teismuose paaiškėjo, kad taip elgiasi I. W. W. nariai.

Kada teisme juos užklauso, kodėl jie valgo ant miesto majoro vardo, tai paaiškino, jog tuomi nori atkreipti visuomenės atydą į dabartinių bausių padėjimą. Už suvalgytus ant miesto majoro vardo pietus, vertės 50c., teismas nubaudė \$500 bausmės užsimokėti arba 100 dienų kalėjime atsėdėti. Nu teistieji su mielu noru sutiko sėdėti ir pasakė, kad per 100 dienų nebadaus.

Tai tokios pas mus naujienos.

Džiouvukas.

Pittsburgh, Pa. — Bedarbė

štai didžiausia žmogaus demoralizacija. Aš čia nekaltėsiu apie kitus, bet tik pats apie save, bet manau, kad ir visų toks pat padėjimas ir likimas, kaip mano. Kada turėjau darbą, dirbau, tai buvau visiems geras, nes tuomet turėjau pinigų. Prigulėjau prie L. S. S. 6 kuopos, S. L. A. 40 kuopos, T. M. D. 9 kuopos, L. M. B. choro ir prie kooperatyviškos draugystės. Laikraščius skačiau sekancius: "Laisvė", "Kova", "Keleivį", "Dilgėles", "Tėvynę" ir "Šakę". O dabar visi laikraščiai sustoję eję, tik "Laisvė" viena dar tebeina, bet ir tos vienos prenumeratos neturėsiu kuom atnaujinti. Iš draugysčių taipgi tapau suspenduotas.

Tai matot, draugai, prie ko priveda kapitalistiška sistema. Atima viską nuo darbininko ir priverčia jį badauti. Bet aš dvasioj neuapsuolu ir nelenkū galvos prieš tuos, kuriuos darbininkai peni. Aš visuomet pasirengęs stoti į kovą su visais darbininkų išnaudotojais. Todėl kviečiu ir kitus darbininkus nenupulti dvasioj. Bet kovoti su ta neteisybe. Ne mes prieš kapitalistus turime nusilenkti, bet jie prieš mus.

Wilko Burdingierius.

Hartshorne, Okla. — Čia kitokių darbų nėra, kaip tik anglių kasyklos. Darbai eina gerai ir uždarbiai nebogi, bet iškitor pribuvus darbas labai sunku gauti. Porą metų atgal čia visuomet trūkdavo darbininkų, bet dabar jau per daug randasi. Vargiai galima surasti tokią vietelę, kur darbininkų trūktų.

Atkeliaves.

Two Rivers, Wis. — Tarpe

4 ir 5 d. vasario iš vienos dirbtuvės atleido apie šimtą darbininkų ir iš kitos dirbtuvės keliatą darbininkų. Mūsų miestely 7.000 gyventojų, o daugiau 200 bedarbių. Ar tai nemažas nuobimtis? Tarpe bedarbių randasi ir lietuvių šeimynų, kurioms grėsia badas. Bet kaip tik sugriebia dolerį, tai neužmiršta ir salūną aplankyti.

RED. ATSAKYMAI

C. S. — Talpiname anksčiau gautą.

Sileliui. — Talpiname anksčiau gautą. Geistina būtų, kad tamsta tankiau parašytum ir nevelintum žinių, už ką būtume dėkingi.

Birų parapijonui. — Nesvarbu — netilps.

Ex-Kryžiokui. — Talpiname anksčiau gautą.

Marytei. — Apie prakalbas ir dainas talpiname anksčiau gautą.

Širšiniui. — Kadangi iš kiekvieno miestelio telpa korespondencijų apie tuos varkarus, tai antru sykiu neapsimoka ju atkartoti.

Čičkų Kazuiui. — Patalpinom anksčiau gautą.

Paukšteliai — Nieko svarbaus.

T. A. — Panašią korespondenciją iš jūsų miesto talpinam.

J. Gabalėliui, Shenandoah, Pa. — Kadangi jūs įvardytą ypatų, kuri yra lietuviams praskaltas, tai turite ir savo pavardę pasirašyti. Jeigu tas teisybė, tai nėra ko bijoti ir pavarde padėti. Tokių korespondencijų po slapyvardžiais netalpinam.

VĪTINĒS ŽINIOS

12 d. vasario Lietuvių Preserių ir Kriaučių Unija ir L. S. S. 19 kuopa rengia prakalbą paminėjimui "Bedarbių Dienos". Prakalbos atsisbus Tautiškaime Name; kalbės L. Prūseika, J. Saltys ir J. Neviackas. Pradžia 8 val. vakare.

Darbininkai ir darbininkės! Kam iš jūsų rūpi bedarbės klausimas, kas iš jūsų nori žinoti, kodėl šimtą milijonų Valtsijose badauja milijonai žmonių—at-eikite ant šių prakalbų, o kalbėtojai jums tą viską išaiškins.

Kitų tautų darbininkai taipgi rengia prakalbas. Didžiausios prakalbos atsisbus ant Union Sq., New York, 2 val. po pietų.

19-tos L.S.S. kuopos draugų atyda.

Nedėlioį, 14 d. vasario, 3 val. po pietų, Tautiškaime Name atsisbus 19-tos L.S.S. kuopos susirinkimas. Geistina, kad atsilankytų visi kuopos nariai, nes yra daug svarbių reikalų.

Sekretorius.

Aukos Pėrams.

Aukavo šios ypatos: O. Būdvičiūtė—žiurkštą; O. Aleliūnienė—siuvamą mašiną vertės \$10.00; J. Šukys—laikrodį vertės \$5.00; J. Vezdžiūnas—V. Kudirkos raštus; K. Rūkštėlis—2 bonkas vyno vertės \$2.00; V. Mikulėnas—britvą; M. Baltuškiene—knygutes "Vyru Vergija", "Darbininkų priespauda", "Kaip aš tapau milijonierium", "Zodis tikinėio", "Dvarinė ponija" ir "Darbininkai ir jų ateitis"; ir "Džian Bambos" spyciai"; M. Freedman—12 bonkų vyno vertės \$9.60; A. Shrupski—bonką degtinės vertės \$1; O'Connor V. Emerick—bonkas likierio vertės \$5.00; J. Mažeika—bonką brandės ir bonką vyno vertės \$2.00; S.

Slavickas—2 kepalu duonos vertės \$1; Dobravolskis—duonos kepalą vertės 50c; M. Roseblum—bonką rose brandės ir bonką vyno vertės \$1.25; P. Janiūnas—2 bonkas vyno vertės \$1.50; J. Pacenka—bonką brandės ir bonką vyno vertės \$2.00; A. Pališis—bonką koniako vertės \$1.00; W. Kunitsky—\$1.00; H. Karpoff—25c; S. F. Miller—\$1.00; J. Vaneikis—25c; J. Wasilewsky—25c.

Kovaks—\$1.00; Miezvinsky—50c; Mitelmen, Bestauregi, Horvrick po 25c; A. Karpavičia—kieta skrybėlė ir 3 kepure, vertės \$3.50; Matulevičia—12 adaptivity, vertės \$3.50; Vagner—laikrodį (budininką) vertės \$2.00.

Pataisimas. Pereitame numery buvo paminėta, kad aukavo B. L. K. Tailoring Co. Turi būt B. L. U. Tailoring Co. 2 overkutu, kiekvienas vertės \$13.50.

V. A. Zaperiackas.

Lietuvos Šelpimo Fondo fėrai 6, 7 ir 8 vasario pavyko gana puikiai. Per tuos tris vakarus įėjo 329 dol. ir 4c. Surengimas fėrų, t. y. darpikinas daiktų ir muzikantai—kaštavo 66 dol. ir 14c. Tai gi, nuo fėrų gryno pelno lieka 260 dol. ir 90c. Tie pinigai perduoti L. S. Fondo vietos išdiniškui p. Marti-naičiui.

Visiems aukavusiems ir atsilankusiems ant fėrų, o taipgi fėrų darbininkams tauriu širdingą aciu.

Fėrų pirmininkas, J. Neviackas.

Subatoį, 13 d. vasario, L. S. S. 52 kuopos bus teatras ir balius. Statys scenoj veika-la "Consilium Facultatis". Viskas atsisbus P. Jurevičiaus svetainėj, 639 Courtland Ave., kampas 152 St., Bronx, N. Y. Pradžia 8 val. vakare.

Pereitą subatą "Darbo" narių susirinkimas neįvyko

iš priežasties fėrų. Atsisbus vėliaus. Dieną pranešime.

Šiais metais sueina lygiai 10 metų nuo įsikūrimo L. S. S. 19 kuopos.

Yonkerse 21 d. vas. įvyks lietuviškos prakalbos Turn Hall, po num. 23—25 Elm St., Yonkers, N. Y.

Kalbėtojai bus iš kitų miestų. Rengia vietinės pašelpinės draugijos.

L. S. S. kuopa Central Brooklyn mano pradėti smarkiau veikti. Ji vėl rengia visą eilę prakalbų ir prekeikijų.

21-mas Metinis Iškilmingas BALIUS

Draugystės šv. Jurgio atsisbus Subatoį, 13 d. Vasario (February), 1915 m. Tautiško Namo svetainėje, 101—3 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Ižanga su padėjimu drapanų vyrams 25c, moterims—15c. Pradžia 7:30 val. vakare. Muzikantai griežs koponpuikiausius ir naujausius šokių su vadovyste P. Kairzos.

Gerbiami draugai ir draugės! Jums jau žinoma, kad draugystė šv. Jurgio yra pagarsėjusi su savo didžiausiais baliais ir puikiausiais piknikais. Visuomet, kurie tik buvot, likot užganėdintais. Todėl ir šį metą mėš manome, kurie tik atsilankys, nei vienas nesigraudys.

Tai gi, seni, jauni, vaikinai ir merginos, nepamirškite 13 d. Vasario (February), nes bus iškilmingiausias ir linksmiausias pasilinksminimas, kokio dar nebuvo Brooklyn apielinkėj, kokis dabar bus. Katrie niekad nesijautė linksmiais—atėję ant augščiau minėto baliaus—prasilinksminsit. Užkviėdami visus iš visų apielinkių, nes turėsim savo barą.

Svento Jurgio draugystės KOMITETAS.

Reikalingas

Kriaučius prie kostumieriško darbo, mokantis atsakančiai dirbti. Sąlygos geros. Atsišauktį ypatingai arba laišku.

DOMINIKAS SZEMETA
40 Hudson Ave.,
Brooklyn, N. Y.
(13—14)

Šiuomi pranešame, kad pirmą sykį lietuviui turės tokia progą siųsti pinigus į visas dalis svieto: Rusiją, Austriją ir Ungariją žemiausiomis kainomis. Taipgi galima pirkti laivakortes, padėti pinigų, vienoį iš didžiausių State Bank Williamsburg Branch, Graham Ave., & Varet St., Brooklyn, N. Y.

Ar Nori

gauti DYKAI dol. geras šulcas ir Didįjį Katalikų višokių męšų stiklą ir kitokių višokių daiktų, kurių tu labai nori, o nežinai kur jų gauti? Atėjęk savo pinigų ir atėjęk adresu ir už 6 centus stovų dūt uždegtino prisistatimo kablį, o mėš tuojus iš Katalikų ir stiklas, kas mūsų gauti DYKAI. Adresas: JUOZAS J. SZLIKAS, (MAGIAS) 3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Gera Proga Ligoniams
TRA SUTEIKIAMA PER
DR. J. C. BROWN

Visiems gerai žinomą daktarą-specialistą, kuris paskmingai gydė ligonius per 25 metus, dabar UZDYKA PRADES EGZAMINUOTI LIGONIUS IR DUOTI JIEMS PATARIMUS sekantiomis dienomis: Nedėliomis, Utarninkais ir Pėnyčiomis.

DR. J. C. BROWN yra baigęs vieną iš geriausių Amerikos universitetų ir turi aukšni medalį už atšikymėliną mokslė. Jo ofisa yra įrengtas su naujausiomis stebėklingomis mašinomis. X-spindulių mašina duoda didžiausią gydymoį pagelbą. Su ja yra perratomas visus žmogus kėnas, užtai ir lengva atrasti, kur yra įeisėdus liga. Neturint gi tos mašinos, su paprastomis akimis nieko negalima sužinoti, kas dedasi viduriuose, o tas labai apsunkina ir prailgina gydymą.

DR. BROWN PASEKMINGAI IŠGYDO VISOKIAS UZSISENEJUSIAS IR NERVISKAS Ligas Pilvo, Plaučių, Širdies, Inkstų, Kepenų, Puslės, Ausų, Nosies ir Gerklės, Moterų Ligas ir nusišvėrimus gydome be operacijų.

ODOS LIGAS, KRAUJO SUGEDIMUS, REUMATIZMĄ, GELĄ IR KITAS LIGAS, kurios perdang vietos užimti čia išdeštyti, gydan su geriausiomis pasekmėmis.

Aš nedarau ligų tyrinėjimų, kad surasti, kokis liga jūs sergate, bet tuojus ją perratau, kaip vėd-rodyje, nes man pagelbsti ligų metų mano praktika ir stebėklingos mašinos.

Nesiduokite save bereikalingai plautyti, bet ateikite pas mane, o situėsite patarimą, ar šis liga galima išgydyti su vaistais, ar ne. Aš išgydžiau daugelį ligonių su vaistais, be jokiu operacijų. Tuos ligonius kitu daktarai buvo jau atsisakę gydyti su vaistais ir sakė, kad būtinai yra reikalinga operacija ir kad reikia eiti į ligonbutį, kur galima tikėtis pagelbos.

ATMINKITE, JOG AŠ IŠGYDAU SUNKIAUSIAS LIGAS SU VAISTAIS.

Mano vaistai ir išgydo ant visados. Aš nevyduo per laiskus, nes to negalima atlikti, todėl neieškite dykai laiko rašinėdami man laiskus. Pirmiausia reikia ligonį gerai išagzaminuoti, tada tik galima pradėti gydyti. Dar sykį primenu jums, kad aš egzaminuoju ir duodu patarimus ligoniams DYKAI Nedėliomis, Utarninkais ir Pėnyčiomis.

DR. J. C. BROWN
50 W. 36-th St., arti 6-th Ave., New York, N. Y.
OFFISO VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 12 val. pietų.
Nuo 1 val. po pietų iki 8 val. vakare.

PRIMUTINIS LIETUVISKAS NEW YORKE

UŽEIGOS NAMAS arba HOTELIS

Turi 38 kambarius puikiausiais įrengtus pagal naujausią madą. Parduodam laivakortes. Siunčiam pinigų į visas dalis svieto. Turinti kokius nors reikalus kreipkitės į mūsų ofisą, o rasite teisingą patarnavimą visame kame. Laivas "Kursk" išėina 14 d. October, 2 val. po pietų.

GEO. J. BARTASZIUS ir J. P. WASILIAUCKAS
498 Washington St., 261 W. Broadway
NEW YORK CITY, N. Y. SOUTH BOSTON, MASS
820 Bank Street, Waterbury, Conn.

DARBININKŲ BALSAS

"DARBININKŲ BALSAS" Pasaulio Pramonijos Lietuvių Darbininkų I. W. W. Unijos Organas, Leidžiamas Kooperatyvės Bendroves iš Baltimore, Md.

"DARBININKŲ BALSAS" Credo yra: Laisvė, Lygybė ir Brolystė per Mokslą, Pažangą ir Tiesioginį Veikimą.

"DARBININKŲ BALSAS" rūpi ir rūpes: Nušviesti darbininkų reikalus, nurodyti jų tikrą padėjimą ir parodyti tiesiausius kelius išėjimui iš dabartinio jų padėjimo.

Kas tik už algą dirba ir pagerinimo buvio trokšta sau ir saviesiems, negali apsieiti neapsipažinęs su dalykais gyvenamais "Darbininkų Balse".

"DARBININKŲ BALSAS" kaina metams Suv. Valstijoje 1.50c. Vienam numerui 5c. Sokiems numeriams 25c. Kmadroje ir Meksikoje metams \$2.00. Užsėnyje metams \$2.50c.

Visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:
"DARBININKŲ BALSAS"
859 Hollins Street, Baltimore, Md.

MALIAUSKAS

M. & V. FURNITURE CO.
Antanas Maliauskas ir Antanas Vidžiunas, Savininkai
687 THIRD AVE. Cor. 21-st St. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 4263 South

Čia mėš norime atkreipti mūsų Lietuvių Brooklyn ir New Yorko apielinkės visuomenės atydą į Rakandų (Forničių) pirkimą. Mėš toje pramonėje esame bus jau arti dešimts metų, tai, suprantama, kad mėš ir patyrėm joje praktikos. Retai rasime iš mūsų žmonių, kurie suprastų gerai apie rakandų (forničių) išdirbimą, apie jų medegą ir jų teisingą kainą, o, suprantama, svetimtautis mums to nepaiškina ir jie nenori, kad lietuviškai žinotų. Tai kam eit pas juos, jei galima gauti pas lietuvių ir susikalbėti savo kalboje, kurie daiktai gali būti tinkamesni—naudingėsi. Mūsų krautuėvė yra gana didelė ir MĒS TURIME VISOKIOS RŪŠIES RAKANDŲ (FORNICIŲ) ir už labai žemą kainą. Duodam ir ant lengvų išmokesčių, kaip tai po 1 arba 2 doleriu ant savaitės. Tą mėš paliekam pačiam pirkėjui, po kiek jis išgali.

VIDZIUNAS

613 Vaikų vežimėliai nuo \$1.98 iki \$35.60.

Geležiniai springai \$1.50 tinka į visokias lovas.

Labai gero, storo stiklo veidrodžius augštas ir gražus už \$7.95.

Mėš palaukiam pinigų nuo tų, kurie papuola į nelaimę, kaip tai liga, mirtis, streikas arba šiaip kokia bedarbė ir tam panašiai. To nepadarė ir nepadarys svetimtautis. Mėš visur pristatom Rakandus (Forničius) savų vežimū dovanai po. Brooklyn.

\$10
Mėš duodame pirkėjams DEŠIMTS DOLERIŲ DOVANAI

Nėra skirtumo, kad ir ant išmokesčio.

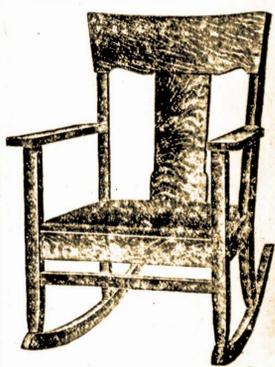
\$10 rokuojame dešimts dolerių nuo mūsų žemų prekių, taip kaip mėš garsiname. O už \$50.00 tai \$5.00 ir taip toliau.

Perkant rakandus pas mus už \$100.00, mėš at-

\$10 L **\$10**

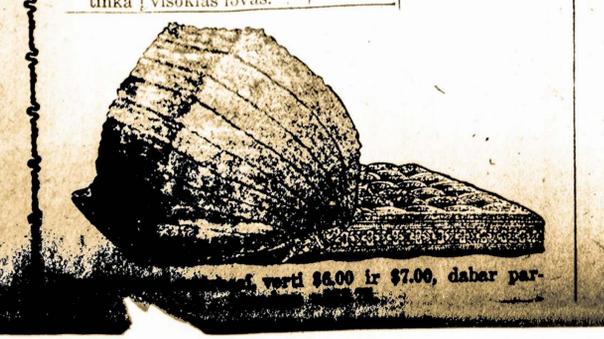
KURIS IŠKIRPĖS ATSINĖS ŠI APGARSINIMĄ.
M. & V. FURNITURE Co.,
Antanas Maliauskas ir Antanas Vidžiunas savininkai.
687—3rd Avenue, Brooklyn, N. Y.

na, Maspethą, New Yorką ir Newarką. Kurie nežinote kelio, kaip atvažiuoti į mūsų krautuėvę, tai parašykite mums atvėrą laiškėlį arba patelefonuokit 4263 South o mūsų kolektorius ir pardavėjas. Antanas Mačys atvažiuos pas jus į namus; tada su juom kartu atvažiuosit į mūsų krautuėvę.

Supami krėslai medine sėdyne \$2.00, \$3.00, o skurinės \$5.00, \$6.00 ir iki \$15.00.

Tik įsitėnyk gerai mūsų vardą ir adresą.
ANTANAS MALIAUSKAS IR ANTANAS VIDZIUNAS, Savininkai.
687—3rd AVENUE, Corner 21st Street, BROOKLYN, N. Y.

vertė \$6.00 ir \$7.00, dabar par-

Aržuoliniai stalai nuo \$8.00 iki \$15.00 ir augščiau. Į verdamajį kambarį krėslai nuo 50c. iki \$1.00. Indų šėpos (china closets) \$9.00, \$12.00, \$15.00 ir daugiau, pagai išdirtima.